

ชีวิตและวิญญูญาณ

บทสนทนาระหว่าง
เจ้าปายาสิและพระกุมารกัสสปเถระ
- ปายาสิราชัญญสูตร -

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชีวิตและวิญญาณ
บทสนทนาระหว่างเจ้าปายาสีและพระกุมารกัสสปเถระ
จัดทำถวายพระศาสนาโดย
มูลนิธิอุทยานธรรม

ที่ปรึกษา: ไชย ณ พล อัครศุภเศรษฐ์
เนื้อธรรม: ปายาสีราชัญญสูตร
พระไตรปิฎก ฉบับหลวง ๑๐/๓๐๑-๓๓๐/๒๓๔-๒๖๐
เรียบเรียง: ญาณสุโข
จัดทำและเผยแพร่: นิตินาถ ขาดิสิริวัฒนา นิธิยา วิทวัสกุล
มสาร์ตัน ธนรัตน์ปิ่นณโชติ วิสุทธิ์ ปรมารณพิลาส ชัยชาญ รักการงาน
ภาพประกอบ: อินธิ ธนาภิลิทธิกุล
พิสูจน์อักษร: ฌัตยาภรณ์ เจียรวงศ์ ฌัญฐา เจียรวงศ์

©มูลนิธิอุทยานธรรม

345 หมู่ 3 ต.สามร้อยยอด อ.สามร้อยยอด จ.ประจวบคีรีขันธ์ 77120
Email: info@uttayarndham.org Website: www.uttayarndham.org

สารบัญ

บทนำ	iii
ทฤษฎีของเจ้าปายาสี	5
พระกุมารกัสสปะแก้ทฤษฎีเจ้าปายาสี	10
อุปมาที่ ๑ - พระจันทร์ พระอาทิตย์	11
อุปมาที่ ๒ - บุรุษอ่อนวอนเพศฉมาต	13
อุปมาที่ ๓ - บุรุษออกจากหลุมอุจจาระ	17
อุปมาที่ ๔ - ชายตาบอด	23
อุปมาที่ ๕ - หญิงโง่ทำลายกรรมตนเอง	28
อุปมาที่ ๖ - ความฝัน	32
อุปมาที่ ๗ - ก้อนเหล็กถูกไฟเผา	35
อุปมาที่ ๘ - เสียงจากสังข์	38
อุปมาที่ ๙ - เด็กก่อไฟ	43
อุปมาที่ ๑๐ - นายกองเกวียนผู้โง่เขลา	49
อุปมาที่ ๑๑ - บุรุษทูนห่ออุจจาระ	56
อุปมาที่ ๑๒ - นักเลงสากลิ้นลูกสากาอาบยาพิษ	59
อุปมาที่ ๑๓ - ชาย ๒ คนแสวงหาทรัพย์	62
เจ้าปายาสีประกาศตนเป็นอุบาสก	67
เจ้าปายาสีให้ทาน	70
ท้ายเล่ม	76

บทนำ

ชีวิตกับร่างกายเป็นสิ่งเดียวกันหรือไม่ ชีวิตกับจิตใจเป็น
สิ่งเดียวกันหรือไม่ กายกับจิตใจเป็นสิ่งเดียวกันหรือไม่ ชีวิตหลัง
ความตายมีหรือไม่ เป็นคำถามอมตะที่มีอยู่คู่โลกมาตลอดกาล
นักคิดนักค้นคว้าต่างก็พิสูจน์ทดลองกันไปต่างๆ นานา และสรุป
ผลตามสมมุติฐาน (ฐานแห่งการสมมติ) ของตน นานเหลือเกินกว่า
ที่จะมีผู้รู้จริง กระจางแจ้งทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และภาคบรรลุ
ธรรมแจ่มแจ้งความเป็นจริงมาไขความกระจ่างให้

ในสมัยพุทธกาล พระเจ้าปายาสีเป็นนักวิทยาศาสตร์รักค้นคว้า
ทดลอง ได้ลองพิสูจน์จับวิญญาณหลายครั้งหลายวิธี และได้ข้อสรุป
ตามฐานการสมมติของตนว่า วิญญาณไม่มี ชีวิตหลังความตายไม่มี
จนกระทั่งท่านได้พบกับท่านพระกุมารกัสสปะ พระอรหันต์ผู้รู้แจ้ง
จิตใจ วิญญาณ ชีวิตและภพภูมิ พระเจ้าปายาสีจึงเข้าไปไต่ถาม
กับท่านเพื่อจะพิสูจน์ว่าผลการทดลองของตนถูก ท่านพระกุมาร-
กัสสปะอาศัยความกรุณาที่ตอบท่านโดยธรรมประจักษ์ตามความ
เป็นจริง นับเป็นบทสนทนาสั้นๆ ที่ล้ำค่า และให้ความกระจ่างแก่
ชนทั้งหลายผู้ได้ยินได้ฟังเป็นอย่างมาก

ด้วยปฏิภาณการสนทนาธรรมอันลึกซึ้งของท่าน
พระกุมารกัสสปะ ทำให้ท่านได้รับการยกย่องจากพระผู้มี
พระภาคว่าท่านเป็นภิกษุผู้เป็นเลิศในการแสดงธรรมวิจิตร
ซึ่งควรที่เราทั้งหลายจะได้ศึกษา เพื่อความกระจ่างสัจจะ
และहरษา กับปัญญาอันลึกซึ้งของสองผู้โด่งดังแห่งยุค

มูลนิธิอุทยานธรรมจึงได้นำพระสูตรอันลึกซึ้งสนุกสนาน
ดังกล่าว มาเปิดเผยเพื่อปัญญาहरษาของทุกท่าน ดังนี้

ពិធីស្និទ្ធខ្លង់នៃអ្នកបាឋមាសិ

สมัยหนึ่ง พระกุมารกัสสปะเที่ยวจาริกไปในโกศลชนบท
พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ประมาณ ๕๐๐ รูป ถึงนครของ
ชาวโกศลชื่อ เสตัพพะ

สมัยนั้น เจ้าปายาสีครองเสตัพพนครซึ่งคับคั่งไปด้วย
ประชาชนและหมู่สัตว์ สมบูรณ์ด้วยหญ้า ด้วยไม้ ด้วยน้ำ
สมบูรณ์ด้วยธัญญาหาร ซึ่งเป็นราชสมบัติที่พระเจ้าปเสนทิ-
โกศลพระราชทานปูนบำเหน็จให้เป็นพรหมไทยแด่พระเจ้า
ปายาสี

พราหมณ์และคฤหบดีชาวเสตัพพะได้ทราบข่าวว่าท่าน
พระกุมารกัสสปะพร้อมด้วยภิกษุสงฆ์พักอยู่ ณ ป่าไม้สีเขียว
ด้านเหนือของนครเสตัพพะ เขตนครเสตัพพะ เกียรติศัพท์อัน
งามของท่านกุมารกัสสปะเลื่องลือไปอย่างนี้ว่า

เป็นบัณฑิต เจียบแหลม มีปัญญา เป็นพหูสูตร มีถ้อยคำ
อันวิจิตร มีปฏิภาณดี เป็นทั้งพุทธบุคคล เป็นทั้งพระอรหันต์

ก็การได้เห็นพระอรหันต์ทั้งหลายนั้นย่อมเป็นการดี
พราหมณ์และคฤหบดีชาวเสตัพพะจึงพากันออกจากนคร
เป็นหมู่ ๆ บ่ายหน้าทางทิศเหนือไปยังป่าไม้สีเขียว

สมัยนั้น เจ้าปายาสีทรงพักผ่อนกลางวันอยู่ ณ ปราสาท
ชั้นบน ได้เห็นพราหมณ์และคฤหบดีพากันออกจากนคร
จึงเรียกนายนักการมาถามว่า

“พ่อนักการ ชาวนครเสด็จพะพากันออกจากนครไปยังป่า
ไม้สีเขียวทำไมกัน”

นายนักการกราบทูลว่า

“มีเรื่องอยู่พระองค์ พระกุมารกัสสปะ สาวกของพระ
สมณโคดมพักอยู่ ณ ป่าไม้สีเขียว เกียรติศัพท์ของท่าน
พระกุมารกัสสปะเป็นที่เลื่องลือ พราหมณ์และคฤหบดีจึงพา
กันไปดูท่านพระกุมารกัสสปะองค์นั้น”

“ถ้าเช่นนั้น เจ้าจงไปบอกพวกเขาว่า เจ้าปายาสีขอให้รอ
ก่อน เจ้าปายาสีจะเข้าไปหาพระกุมารกัสสปะด้วย พระกุมาร-
กัสสปะได้ทำให้ชาวนครเสด็จที่โง่เขลา ไม่เฉียบแหลม
เข้าใจว่า

โลกหน้ามีอยู่ เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นมีอยู่ ผลวิบากของ
กรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วมีอยู่

แต่ความจริงแล้ว โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ที่ผุดเกิดขึ้นโดย
ไม่ต้องออกจากครรภ์มารดา ไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์
ทำดีทำชั่ว ไม่มี”

นักการรับพระดำรัสของเจ้าปายาสีแล้ว เข้าไปหาคน
เหล่านั้น แล้วบอกให้พวกเขารอ เจ้าปายาสีจะไปหาพระ
กุมารกัสสปะด้วย

ลำดับนั้น เจ้าปายาสีแวดล้อมด้วยพราหมณ์และคฤหบดี
ชาวนครเสตัพพะเสด็จเข้าไปหาท่านพระกุมารกัสสปะยัง
ป่าไม้สีเขียว เจ้าปายาสีได้ปราศรัยกับท่านพระกุมารกัสสปะ
ครั้นผ่านการปราศรัยพอให้ระลึกถึงกันไปแล้ว จึงประทับนั่ง
ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง

ฝ่ายชาวนครเสตัพพะบางพวกก็ถวายอภิวาท บางพวกก็
พุดคุย บางพวกก็ประนมมือไหว้ไปทางท่านพระกุมารกัสสปะ
บางพวกก็ประกาศชื่อและโคตร บางพวกก็นิ่งอยู่ แล้วต่างก็
นั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง

ครั้นแล้ว เจ้าปายาสีได้ตรัสกะท่านพระกุมารกัสสปะอย่าง
นี้ว่า

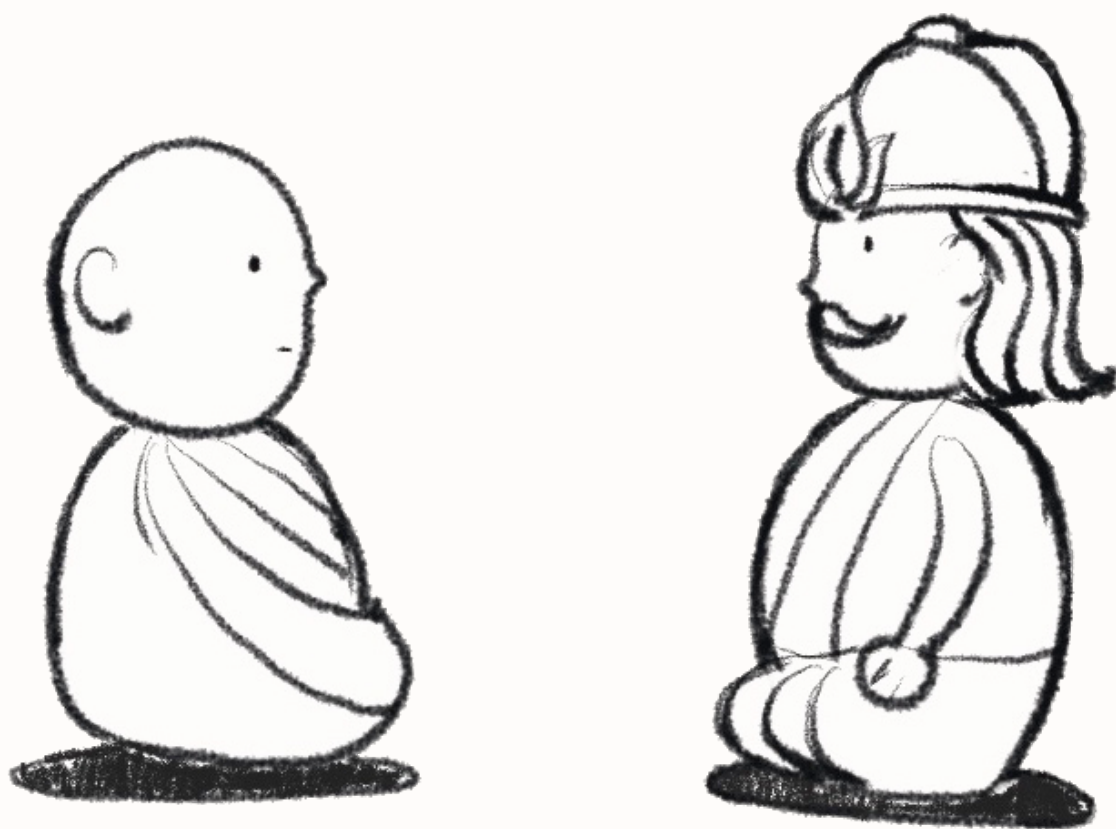
"ท่านกัสสปะ ข้ามีวาตะอย่างนี้ มีความเห็นอย่างนี้ว่า
โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของ
กรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี"

พระกุมารกัสสปะทูลว่า

“ดูก่อนพระองค์ เมื่ออาตมาได้เห็นหรือได้ยินบุคคลพูด
อย่างนี้ มีทิวฏฐิอย่างนี้แล้ว อาตมามีความคิดว่าเพราะเหตุไร
เขาจึงกล่าวอย่างนี้

ถ้าเช่นนั้น อาตมาจะขอย้อนถามพระองค์ในข้อนี้
ขอพระองค์ทรงตอบตามที่ควร”

ព្រះកូនក្រសួងស្រីក្រសួង ស្រីក្រសួង

อุปมาพระจันทร์ พระอาทิตย์

พระองค์จะสำคัญความข้อนั้นเป็นไฉน

“พระจันทร์และพระอาทิตย์อยู่ในโลกนี้หรือในโลกหน้า
เป็นเทวดาหรือมนุษย์”

“ท่านกัสสปะ พระจันทร์และพระอาทิตย์อยู่ในโลกหน้า
ไม่ใช่โลกนี้ เป็นเทวดา ไม่ใช่มนุษย์”

“โดยปริยายของพระองค์นี้ ก็ต้องเป็นอย่างนี้ว่า

ด้วยเหตุนี้ โลกหน้ามีอยู่ เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นมีอยู่
ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วมีอยู่"

"ท่านกัสสปะกล่าวอย่างนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้นในปริยายนี้
ข้าก็ยังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ว่า

โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของ
กรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี"

"ก็ปริยายซึ่งเป็นเหตุให้พระองค์ยังคงมีความเห็นอยู่
อย่างนี้ มีอยู่หรือ"

"มีอยู่ ท่านกัสสปะ"

อุปมาบุรุษอ้วน เพชรเมฆมาต

“เปรียบเหมือนอะไร พระองค์”

“ท่านกัสสปะ สมัยที่มิตร อำมาตย์ ญาติสาโลหิตของข้า
ในโลกนี้ที่เป็นคนฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม
พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ มากไปด้วย
ความเพ่งเล็ง คิดปองร้ายผู้อื่น มีความเห็นผิด ป่วยเป็นไข้
หนัก เมื่อข้าทราบว่าคุณพวกนี้จะไม่หายป่วย ข้าเข้าไปหา
คุณพวกนั้น แล้วบอกว่า

“ท่านทั้งหลาย มีคนพวกหนึ่งพูดอย่างนี้ มีความเห็นอย่าง
นี้ว่า

บุคคลที่ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พูดเท็จ
พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ มากไปด้วยความเพ่ง
เล็ง คิดปองร้ายผู้อื่น มีความเห็นผิด เมื่อตาย ย่อมเข้าถึง
อบาย ทุกคติ วินิบาต นรก ถ้าคำของคนพวกนั้นจริง เมื่อพวก
ท่านตาย พวกท่านจะต้องเข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก

ถ้าพวกท่านตายแล้วเข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก
พึงมาบอกข้าด้วยวิธีอย่างไรก็ได้ว่า โลกหน้ามีอยู่ เหล่าสัตว์
ผู้พูดเกิดขึ้นมีอยู่ ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วมีอยู่

พวกท่านพอเป็นที่เชื่อถือ พอเป็นที่ไว้วางใจของข้าได้ สิ่งใด
ที่พวกท่านเห็น สิ่งนั้นจะเป็นเหมือนกับว่าข้าเห็นเอง”

คนเหล่านั้นรับคำแล้ว ไม่ได้มาบอก ไม่ได้ส่งคนมาบอก

ด้วยปริยายนี้ เป็นเหตุให้ข้ายังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้
ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้พูดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของ
กรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ถ้าเช่นนั้น อาตมาจะขอย้อนถามพระองค์ในข้อนี้
พระองค์พึงทรงตอบตามที่ควร

พระองค์จะสำคัญความข้อนั้นเป็นไฉน

บุรุษจับโจรผู้ประพฤติชั่วร้ายมาแสดงแก่พระองค์ว่า
“ผู้นี้เป็นโจร พระองค์ทรงปรารภนาจะลงโทษโจรผู้นี้อย่างไร
ขอได้ตรัสโทษนั้นเถิด”

พระองค์ตรัสบอกบุรุษพวกนั้นว่า “ถ้าเช่นนั้นพวกท่านจง
เอาเชือกอย่างเหนียวมัดชายนี้ให้มีมือไพล่หลังอย่างมั่นคง
แล้วโกนศีรษะ พาเที่ยวตระเวนไปตามถนนทุกถนน ตาม
ตรอกทุกตรอก ด้วยกลองมีเสียงดัง แล้วออกทางประตูด้าน
ใต้ แล้วตัดหัวเสียที่ตะแลงแกงทางทิศใต้ของพระนคร”

บุรุษพวกนั้นรับพระดำรัสแล้ว โจรจะพึงได้รับความพ้อ
นพ้นจากโทษฆาตหรือว่า ขอตานโทษฆาตจงรอนกว่าข้า
จะได้ไปแจ้งแก่มิตร อำมาตย์ ญาติสาโลหิตแล้วจะมา หรือว่า
โทษฆาตจะตัดหัวโจรผู้ที่กำลังอ่อนนอนอยู่เลยทีเดียว”

“ท่านกัสสปะ โจรนั้นจะไม่ได้ได้รับความพ้อพ้นจากนาย
โทษฆาต ที่แท้ นายโทษฆาตจะตัดหัวโจรที่กำลัง
อ่อนนอนอยู่เลยทีเดียว”

“โจรนั้นเป็นมนุษย์ ยังไม่ได้ได้รับความพ้อพ้นใน
โทษฆาตผู้เป็นมนุษย์ คนรู้จักของพระองค์เมื่อตายไป

เข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรกแล้ว จะได้ความพ่อนผัน
จากนายนิรยบาลหรือว่า ขอท่านนิรยบาลจงรองจนกว่าพวก
ข้าจะไปบอกแก่เจ้าปายาสีว่า โลกหน้ามีอยู่ เหล่าสัตว์ผู้ผิด
เกิดขึ้นมีอยู่ ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วมีอยู่

โดยปริยายนี้ ต้องเป็นอย่างนี้ว่า โลกหน้ามีอยู่ เหล่าสัตว์
ผู้ผิดเกิดขึ้นมีอยู่ ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วมีอยู่”

“ท่านกัสสปะกล่าวอย่างนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้น ข้าก็ยังคง
มีความเห็นอยู่อย่างนี้ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผิดเกิดขึ้น
ไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ก็เหตุที่ทำให้พระองค์ยังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ มีอยู่
หรือ”

“มีอยู่ ท่านกัสสปะ”

อุปมาบุรุษออกจาก หลุมอุจจาละ

“เปรียบเหมือนอะไรพระองค์”

“ดูก่อนท่านกัสสปะ สมัยเมื่อมิตร อำมาตย์ ญาติสาโลหิต
ของข้าที่เป็นคนงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิด
ในกาม งดเว้นจากพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อ
เจ้อ ไม่มากไปด้วยความเพ่งเล็ง ไม่คิดปองร้ายผู้อื่น มีความ
เห็นชอบ ป่วยเป็นไข้หนัก เมื่อข้าทราบว่าคนพวกนี้จะไม่หาย
จากป่วย เมื่อนั้น ข้าไปหาคนพวกนั้นแล้วบอกว่า

“ท่านทั้งหลาย มีคนพวกหนึ่งพูดอย่างนี้ มีทีลู่อย่างนี้ว่า บุคคลที่งดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม งดเว้นจากการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ ไม่มากไปด้วยความเพ่งเล็ง ไม่คิดปองร้ายผู้อื่น มีความเห็นชอบ เมื่อตาย จะเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ถ้าคำของคนพวกนั้นเป็นจริง เมื่อพวกท่านตายก็จะเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์

ถ้าพวกท่านตายแล้วเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ฟังมาบอกข้า ด้วยวิธีอะไรก็ได้ว่า โลกหน้ามีอยู่ เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นมีอยู่ ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วมีอยู่

พวกท่านเป็นที่เชื่อถือเป็นที่ไว้วางใจของข้าได้ สิ่งที่พวกท่านเห็น จะเหมือนกับว่าข้าเห็นเอง”

คนเหล่านั้นรับคำแล้ว ไม่ได้มาบอก ไม่ได้ส่งคนมาบอก

ด้วยเหตุนี้ ข้าจึงยังคงมีความเห็นอยู่ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ถ้าเช่นนั้นอาตมาจะยกอุปมาถวายพระองค์ บุคคลบางพวกย่อมทราบเนื้อความของคำพูดด้วยอุปมา

เปรียบเหมือนชายคนหนึ่งจมอยู่ในหลุมอุจจาระจนมืด
ศีรษะ พระองค์ตรัสสั่งว่า

“พวกท่านจงช่วยกันยกชายนั้นขึ้นจากหลุมอุจจาระ”

พวกเขารับพระดำรัสแล้ว ช่วยกันยกชายนั้นขึ้นจากหลุม
อุจจาระ

พระองค์ก็ตรัสบอกพวกเขาอย่างนี้ว่า

“พวกท่านจงเอาชีไม่ไผ่ขูดอุจจาระออกจากตัวชายนั้นให้
หมดจด”

พวกเขารับพระดำรัสแล้ว เอาชีไม่ไผ่ขูดอุจจาระออกจาก
ตัวของชายนั้นให้หมดจดแล้ว

พระองค์ตรัสบอกพวกเขาอย่างนี้อีกว่า

“พวกท่านจงเอาดินสีเหลืองขัดสีชายนั้นสามครั้ง”

พวกเขารับพระดำรัสแล้ว เอาดินสีเหลืองขัดสีชายนั้น
สามครั้ง

พระองค์ตรัสสั่งอีกว่า

“พวกท่านจงเอาน้ำมันชะโลมชายนั้น แล้วลูบไล้ด้วยจุก
อย่างละเอียดให้พุดพ่องสามครั้ง”

พวกเขาก็เอาน้ำมันชะโลมชายนั้น แล้วกระทำการลูบไล้
ด้วยจุนอย่างละเอียดให้พุดพ่องสิ้นสามครั้ง

พระองค์จึงตรัสบอกพวกเขาอย่างนี้ว่า

“พวกท่านจงตัดผมและหนวดของชายนั้น”

พวกเขาก็ตัดผมและหนวดของชายนั้น

แล้วพระองค์ก็ตรัสบอกพวกเขาอย่างนี้ว่า

“พวกท่านจงนำพวงดอกไม้ เครื่องลูบไล้ และผ้าที่มีราคา
มากเข้าไปให้แก่ชายนั้น”

พวกเขาก็นำพวงดอกไม้ เครื่องลูบไล้ และผ้าที่มีราคา
มากเข้าไปให้แก่ชายนั้น

พระองค์ก็ตรัสบอกพวกเขาอย่างนี้ว่า

“พวกท่านจงเชิญชายนั้นขึ้นสู่ปราสาท แล้วบำรุงด้วย
กามคุณ ๕”

พวกเขาก็เชิญชายนั้นขึ้นสู่ปราสาท แล้วบำรุงด้วย
กามคุณ ๕

ดูก่อนพระองค์ พระองค์จะสำคัญความข้อนั้นเป็นไฉน

เมื่อชายนั้นอาบน้ำแล้ว ลูบไล้ดีแล้ว ตัดผมและหนวด
แล้ว ประดับด้วยเสื้อผ้าและแก้วมณีแล้ว นุ่งผ้าขาวสะอาด
ขึ้นสู่ปราสาทอย่างประเสริฐชั้นบน เพียบพร้อมด้วยกามคุณ
๕ บำเรออยู่ จะมีความประสงค์ที่จะจมลงในหลุมอุจจาระนั้น
อีกไหม”

“ไม่เลย ท่านกัสสปะ”

“ข้อนี้เป็นเพราะเหตุไร”

“เพราะหลุมอุจจาระไม่สะอาด เป็นทั้งไม่สะอาด ทั้งนับว่า
ไม่สะอาด ทั้งมีกลิ่นเหม็น ทั้งนับว่ามีกลิ่นเหม็น ทั้งน่าเกลียด
ทั้งนับว่าน่าเกลียด ทั้งปฏิกูล ทั้งนับว่าปฏิกูล”

“ฉันทันแหละพระองค์ พวกมนุษย์เป็นผู้ไม่สะอาด ทั้งนับ
ว่าไม่สะอาด ทั้งมีกลิ่นเหม็น ทั้งนับว่ามีกลิ่นเหม็น ทั้งน่า
เกลียด ทั้งนับว่าน่าเกลียด ทั้งปฏิกูล ทั้งนับว่าปฏิกูลสำหรับ
พวกเทวดา กลิ่นมนุษย์ย่อมฟุ้งไปในเทวดาตลอดร้อยโยชน์

ก็คนรู้จักของพระองค์เมื่อตายไป เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์
แล้ว พวกเขาจะมาทูลพระองค์ได้หรือว่า โลกหน้ามีอยู่ เหล่า
สัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นมีอยู่ ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่ว
มีอยู่

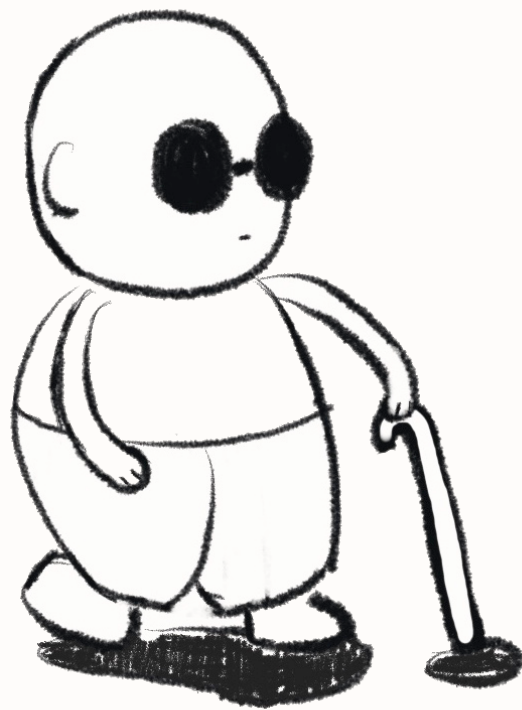
ด้วยเหตุผลของพระองค์นี้ ต้องเป็นอย่างนี้ว่า โลกหน้ามีอยู่ เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นมีอยู่ ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วมีอยู่”

“ท่านกัสสปะกล่าวอย่างนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้นในปริยายนี้ ข้าก็ยังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ก็เหตุที่ทำให้พระองค์ยังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ มีอยู่หรือ”

“มีอยู่ ท่านกัสสปะ”

อุปมาชายตาบอด

“เปรียบเหมือนอะไร พระองค์”

ดูก่อนท่านกัสสปะ สมัยเมื่อมิตร อำมาตย์ ญาติสาโลหิต
ของข้าที่เป็นคนงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิด
ในกาม พุดเท็จ ดื่มน้ำเมาอันเป็นฐานแห่งความประมาท
ป่วยเป็นไข้หนัก เมื่อข้าทราบว่าคนพวกนี้จะไม่หายจากป่วย
ข้าเข้าไปหาคนพวกนั้น แล้วกล่าวอย่างนี้ว่า

“ท่านทั้งหลาย มีคนพวกหนึ่งพูดอย่างนี้ มีทิวณฺฐิอย่างนี้ว่า

บุคคลที่งดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม
พูดเท็จ ดื่มน้ำเมาอันเป็นฐานแห่งความประมาท เมื่อตาย
ย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เป็นเพื่อนกับเทวดาชั้นดาวดึงส์
ถ้าคำของคนพวกนั้นเป็นความจริง เมื่อพวกท่านตาย ก็จะถึง
ความเป็นเพื่อนกับเทวดาชั้นดาวดึงส์

ถ้าพวกท่านตายแล้ว พวกท่านเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์
ถึงความเป็นเพื่อนกับเทวดาชั้นดาวดึงส์ ฟังมาบอกเราด้วย
วิธีอย่างไรก็ได้ว่า โลกหน้ามีอยู่ เหล่าสัตว์ผู้ผูกเกิดขึ้นมีอยู่
ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วมีอยู่

พวกท่านพอเป็นที่เชื่อถือ พอเป็นที่ไว้วางใจของข้าได้ สิ่งใด
ที่พวกท่านเห็น จะเป็นเหมือนกับข้าเห็นเอง”

คนเหล่านั้นรับคำข้าแล้วไม่ได้มาบอก ไม่ได้ส่งคนมา
บอก

ท่านกัสสปะ ด้วยเหตุนี้ ข้าจึงยังคงมีความเห็นอยู่ว่า
โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผูกเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่
สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ถ้าเช่นนั้นอาตมาจะขอย้อนถามพระองค์ในข้อนี้
พระองค์พึงทรงตอบตามที่ควร

๑๐๐ ปีของมนุษย์ เป็น ๑ วัน ๑ ค่ำของพวกเทวดา
ชั้นดาวดึงส์

๓๐ ค่ำนั้น เป็น ๑ เดือน

๑๐ เดือนนั้นเป็น ๑ ปี

๑,๐๐๐ ปีทิพย์นั้น เป็นประมาณอายุของพวกเทวดา
ชั้นดาวดึงส์

คนรู้จักของพระองค์ที่ถึงความเป็นเพื่อนกับพวกเทวดา
ชั้นดาวดึงส์แล้ว ถ้าพวกเขาจะคิดอย่างนี้ว่า รอพวกเราได้รับ
การบำเรออย่างเพียบพร้อมด้วยกามคุณ ๕ ตลอด ๒ วัน ๒
ค่ำ หรือ ๓ วัน ๓ ค่ำ ก่อน แล้วจะไปทูลเจ้าปายาสี พวกเขา
จะมาทูลได้หรือ”

“ไม่ได้ ท่านกัสสปะ ด้วยว่าพวกเราตายไปนานแล้ว
แต่ใครเล่าบอกท่านกัสสปะว่าพวกเทวดาชั้นดาวดึงส์มีอยู่
หรือว่าพวกเทวดาชั้นดาวดึงส์มีอายุยืนเท่านั้นเท่านี้ พวกเรา
ไม่ได้เชื่อท่านกัสสปะว่าพวกเทวดาชั้นดาวดึงส์มีอยู่ หรือว่า
พวกเทวดาชั้นดาวดึงส์มีอายุยืนเท่านั้นเท่านี้”

“ดูก่อนพระองค์ เปรียบเหมือนชายที่ตาบอดตั้งแต่เกิด
ไม่เห็นรูปสีดำ สีขาว สีเขียว สีเหลือง สีแดง ไม่เห็นรูปที่เรียบ

และไม่เรียบ รูปดาว พระจันทร์ และพระอาทิตย์ เขาจะพูด
อย่างนี้ว่า

‘รูปสีดำ สีขาว สีเขียว สีเหลือง สีแดง รูปที่เรียบและ
ไม่เรียบ รูปดาว พระจันทร์ พระอาทิตย์ ไม่มี

ผู้ที่เห็นรูปสีดำ สีขาว สีเขียว สีเหลือง สีแดง รูปที่เรียบ
และไม่เรียบ รูปดาว พระจันทร์ พระอาทิตย์ก็ ไม่มี’

‘เราไม่รู้สิ่งนี้ เราไม่เห็นสิ่งนี้ เพราะฉะนั้น สิ่งนั้นจึงไม่มี’
บุคคลเมื่อจะพูดให้ถูก จะพูดอย่างนั้นหรือ”

“ไม่ได้ ท่านกัสสปะรูปเหล่านั้นมีอยู่ ผู้ที่เห็นรูปเหล่านั้นก็
มีอยู่

บุคคลนั้นเมื่อจะพูดให้ถูก จะพูดว่า ‘เราไม่รู้สิ่งนี้ เพราะ
ฉะนั้น สิ่งนั้นจึงไม่มี’ ไม่ได้”

“ฉันนั้นแหละพระองค์ พระองค์ย่อมปรากฏเหมือนคน
ตาบอดแต่กำเนิดด้วยการตรัสว่า ก็ใครเล่าบอกท่านกัสสปะ
ว่าพวกเทวดาชั้นดาวดึงส์มีอยู่ พวกเทวดาชั้นดาวดึงส์มีอายุ
ยืนเท่านี้ พวกเราไม่เชื่อท่านกัสสปะ

บุคคลจะเห็นโลกหน้าเหมือนกับที่ทรงเห็นด้วยตาเนื้อนี้
ไม่ได้

สมณพราหมณ์พวกไคเสพที่นั่งอันสงัดในป่า เป็นผู้ไม่
ประมาท มีความเพียร ส่งตนไปแล้ว อยู่ในที่นั่นนั้น ยังตา
ทิพย์ให้บริสุทธิ์ มีตาทิพย์อันบริสุทธิ์ล่งตาของมนุษย์แล้ว
ย่อมมองเห็นทั้งโลกนี้ ทั้งโลกหน้า และเหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้น

บุคคลจะเห็นโลกหน้าได้ด้วยวิธีนี้ ไม่เหมือนกับที่
พระองค์ทรงเห็นด้วยตาเนื้อนี้

โดยปริยายของพระองค์นี้ ต้องเป็นอย่างนี้ว่า โลกหน้ามี
อยู่ เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นมีอยู่ ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำ
ดีทำชั่วมีอยู่”

“ท่านกัสสปะกล่าวอย่างนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้นในปริยายนี้
ข้าก็ยังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้
ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ก็เหตุให้พระองค์ยังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ มีอยู่หรือ”

“มีอยู่ ท่านกัสสปะ”

อุปมาแด่หญิงโง่ ทำลายกรรมตนเอง

“เปรียบเหมือนอะไร พระองค์”

“ดูก่อนท่านกัสสปะ ข้าได้เห็นสมณพราหมณ์ซึ่งเป็นผู้มี
ศีล มีกัลยาณธรรม ยังประสงค์จะมีชีวิตอยู่ ไม่ประสงค์จะตาย
ยังปรารถนาความสุข เกลียดความทุกข์

ข้ามีความคิดเห็นว่า ถ้าท่านสมณพราหมณ์เหล่านี้ทราบ
ว่าเมื่อเราตายไปจากโลกนี้แล้ว คุณงามความดีจักมี ท่าน
เหล่านั้นคงดื่มยาพิษ คงนำอาวุธมา คงผูกคอตาย หรือโจน
ลงไปในเหว

เพราะท่านเหล่านั้นไม่ทราบว่าเมื่อตายไปจากโลกนี้แล้ว
คุณงามความดีจักมี ฉะนั้น จึงยังประสงค์จะมีชีวิตอยู่

ด้วยปริยายนี้ เป็นเหตุให้ข้ายังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้
ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของ
กรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ถ้าเช่นนั้น อาตมาจะยกอุปมาถวายพระองค์ บุคคลบาง
พวกย่อมทราบเนื้อความของคำพูดด้วยอุปมา”

ท่านพระกุมารกัสสปะจึงเล่าว่า

เรื่องเคยมีมาแล้ว พราหมณ์คนหนึ่งมีภรรยาสองคน
ภรรยาคนหนึ่งมีลูกชายอายุได้ ๑๐ ปี ภรรยาอีกคนหนึ่งตั้ง
ครรภ์จนจะคลอด เมื่อพราหมณ์นั้นตายลง เด็กหนุ่มนั้นจึง
ได้พูดกับแม่เลี้ยงว่า

“แม่ ทรัพย์ ข้าวเปลือก เงินหรือทองทั้งหมดนั้นเป็นของ
ฉัน แม่ไม่มีส่วนอะไรในทรัพย์สมบัตินี้ ขอแม่จงมอบมรดกซึ่ง
เป็นของพ่อแก่ฉันเถิด”

นางพราหมณีกล่าวตอบเด็กหนุ่มนั้นว่า

“ขอเจ้าจงรองนกว่าแม่จะคลอดเถิด ถ้าลูกที่คลอดออกมาเป็นชาย เขาจะได้รับส่วนหนึ่ง ถ้าเป็นหญิง ก็จะเป็นหญิงรับใช้ของเจ้า”

เมื่อเด็กหนุ่มพูดกับแม่เลี้ยงอย่างนั้นเป็นครั้งที่สอง
นางพราหมณีก็ตอบเช่นเดิม

เมื่อเด็กหนุ่มพูดกับแม่เลี้ยงอย่างนั้นเป็นครั้งที่สาม
นางพราหมณีก็อมิดเข้าไปในห้อง แหวะท้องเพื่อให้รู้ว่าบุตร
เป็นชายหรือหญิง

เมื่อท่านพระกุมารกัสสปะเล่างจบ ได้กล่าวต่อไปว่า

“นางพราหมณีได้ทำลายตน ชีวิตในครรภ์ และทรัพย์
สมบัติ เพราะนางเป็นคนไม่ฉลาด แสวงหาเมล็ดด้วยอุบาย
ไม่แยบคาย ได้ถึงความพินาศ ฉันทใด

พระองค์ก็ฉันทนั้นเหมือนกัน เป็นคนพาล ไม่ฉลาด
แสวงหาโลกหน้าด้วยอุบายไม่แยบคาย จะถึงความพินาศ
เหมือนนางพราหมณี ฉันทนั้น

สมณพราหมณ์ผู้มีศีลมีกัลยาณธรรมย่อมจะไม่บ่มผลที่
ยังไม่สุกให้รีบสุก และผู้เป็นบัณฑิตย่อมรอผลอันสุกเอง

อันชีวิตของสมณพราหมณ์ผู้มีศีลมีกัลยาณธรรม
แปลกกว่าคนอื่น ๆ คือ สมณพราหมณ์ผู้มีศีลมีกัลยาณ-
ธรรมดำรงอยู่นานเท่าใด ท่านย่อมประสพบุญมากเท่านั้น
และปฏิบัติเพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุขแก่คนเป็นอัน
มาก เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อ
ความสุขแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

ด้วยปริยายนี้ จึงต้องเป็นอย่างนี้ว่า โลกหน้ามีอยู่
เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นมีอยู่ ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดี
ทำชั่วมีอยู่”

“ท่านกัสสปะกล่าวอย่างนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้น ในปริยายนี้
ข้าก็ยังคงมีความเห็นอยู่ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิด
ขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ก็ปริยายซึ่งเป็นเหตุให้พระองค์ยังคงมีความเห็นอยู่
อย่างนี้ มีอยู่หรือ”

“มีอยู่ ท่านกัสสปะ”

อุปมาความฝัน

“เปรียบเหมือนอะไร พระองค์”

“ดูก่อนท่านกัสสปะ บุรุษของข้าจับโจรผู้ประพฤติชั่ว
หยาบมาแสดงแก่ข้าว่า “โจรผู้นี้ประพฤติชั่วหยาบต่อ
พระองค์ พระองค์ทรงปรารถนาจะลงโทษโจรผู้นี้อย่างไร
ขอได้ตรัสบอกโทษนั้นเถิด”

ข้าบอกบุรุษพวกนั้นอย่างนี้ว่า “ถ้าเช่นนั้น พวกท่านจงใส่
ชายผู้นี้ลงในหม้อแล้วปิดปากหม้อเสีย เอาหนังรัด แล้วเอา

ดินเหนียวพอกให้หนา ยกขึ้นสู่เตาแล้วติดไฟ”

บุรุษพวกนั้นรับคำช้าแล้ว จึงใส่ชานี้ซึ่งยังมีชีวิตอยู่เข้าในหม้อ แล้วปิดปากหม้อ เอาหนังที่ยังสดรัด แล้วเอาดินเหนียวพอกปิดให้หนา ยกขึ้นสู่เตาแล้วติดไฟ

เมื่อฆ่าทราบว่ายานั้นตายแล้ว จึงให้ยกหม้อนั้นลงกะทะเอาดินออก แล้วเปิดปากหม้อ ค่อยๆ ตรวจดูว่าบางที่จะได้เห็นชีวิตของชานี้ออกมาบ้าง พวกเราไม่ได้เห็นชีวิตของเขาออกมาเลย

ด้วยเหตุนี้ ข้าจึงยังคงมีความเห็นว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผิดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ถ้าเช่นนั้น อาตมาจะขอย้อนถามพระองค์ในข้อนี้ พระองค์พึงทรงตอบตามที่ควรแก่พระองค์

พระองค์บรรทมกลางวัน ทรงฝันเห็นสวนอันน่ารื่นรมย์ ป่าและสระโบกขรณีอันน่ารื่นรมย์บ้างหรือไม่”

“เคยฝัน ท่านกัสสปะ”

“ในเวลานั้น หญิงค่อม หญิงเตี้ย นางพนักงานภูษามาลา หรือกุมาริกาคอยเฝ้ารักษาพระองค์อยู่หรือ”

“อย่างนั้น ท่านกัสสปะ”

“คนเหล่านั้นเห็นชีวิตของพระองค์เข้าหรือออกบ้างหรือเปล่า”

“ไม่เลย ท่านกัสสปะ”

“ก็คนเหล่านั้นมีชีวิตอยู่ ยังไม่ได้เห็นชีวิตของพระองค์ ผู้ยังทรงพระชนม์อยู่เข้าหรือออก ก็ไหนพระองค์จะได้ทอดพระเนตรชีวิตของผู้ที่ตายไปแล้วเข้าหรือออกอยู่แล้ว

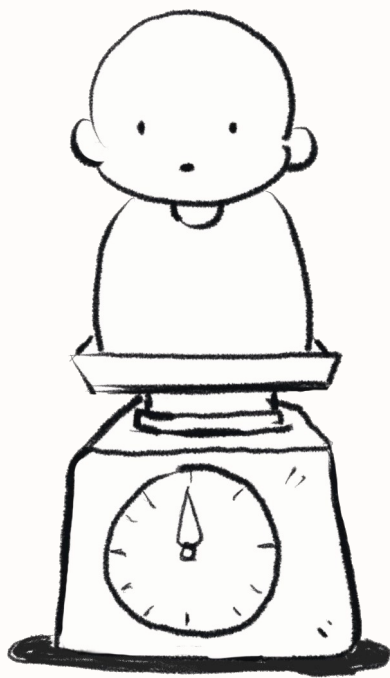
โดยปริยายนี้ ต้องเป็นอย่างนี้ว่า แม้เพราะเหตุนี้ โลกหน้ามีอยู่ เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นมีอยู่ ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วมีอยู่”

“ท่านกัสสปะกล่าวอย่างนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้น ข้าก็ยังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ก็เหตุที่ทำให้พระองค์ยังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ มีอยู่หรือ”

“มีอยู่ ท่านกัสสปะ”

อุปมาก่อนแล้กถูกไฟเผา

“เปรียบเหมือนอะไร พระองค์”

“ดูก่อนท่านกัสสปะ บุรุษของข้าในที่นี่จับโจรผู้ประพฤติชั่วหยาบมาแสดงแก่ข้าว่า “โจรผู้นี้ประพฤติชั่วหยาบต่อพระองค์ พระองค์ทรงปรารถนาจะลงโทษเขาอย่างไร ขอได้ตรัสบอกโทษนั้นเถิด”

ข้าบอกบุรุษพวกนั้นอย่างนี้ว่า “พวกท่านจงเอาดาซึ่งชั่งชานี้ที่ยังมีชีวิตอยู่ แล้วเอาเชือกรัดให้ขาดใจตาย แล้วเอาดาซึ่งชั่งอีกครั้งหนึ่ง”

บุรุษพวกนั้นรับคำช้าแล้ว เอาตาซังซังชายนั้น แล้วเอา
เชือกรัดให้ขาดใจตาย แล้วเอาตาซังซังอีกครั้งหนึ่ง

เมื่อชายนั้นยังมีชีวิตอยู่ มีกายเบากว่า อ่อนกว่า และควร
แก่การงานกว่า

แต่เมื่อเขาตายแล้ว มีกายหนักกว่า กระด้างกว่า และไม่
ควรแก่การงานกว่า

นี่เป็นเหตุให้ข้ายังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ว่า โลกหน้า
ไม่มี เหล่าสัตว์ผู้เกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์
ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ถ้าเช่นนั้น อาตมาจะยกอุปมาถวายพระองค์ บุคคลบาง
พวกย่อมทราบเนื้อความของคำพูดด้วยอุปมา

เปรียบเหมือนบุรุษเอาตาซังซังก้อนเหล็กที่เผาไว้นาน
คำ มีไฟติดทั่ว ต่อมา เอาตาซังซังเหล็กนั้นซึ่งเย็นสนิทแล้ว
เมื่อใดที่ก้อนเหล็กนั้นจะเบากว่า อ่อนกว่า หรือควรแก่การ
งานกว่า เมื่อไฟติดทั่วลูกโปรงอยู่ หรือว่าเมื่อก้อนเหล็กเย็น
สนิทแล้ว”

“เมื่อก้อนเหล็กนั้นประกอบด้วยไฟ ประกอบด้วยลม
ไฟติดทั่วลูกโปรงแล้ว เมื่อนั้นจึงจะเบากว่า อ่อนกว่า และ
ควรแก่การงานกว่า แต่เมื่อใดที่ก้อนเหล็กนั้นไม่ประกอบด้วย

ไฟและไม่ประกอบด้วยลม เย็นสนิทแล้ว เมื่อนั้นจึงจะหนักกว่า กระจกกว่า และไม่ควรแก่การงานกว่า"

"ฉันทันนั้นแหละพระองค์

เมื่อใดกายนี้ประกอบด้วยอายุ ใ่อุ่น และวิญญาณ เมื่อนั้นย่อมเบากว่า อ่อนกว่า ควรแก่การงานกว่า

แต่ว่าเมื่อใดกายนี้ไม่ประกอบด้วยอายุ ใ่อุ่น และวิญญาณ เมื่อนั้นย่อมหนักกว่า กระจกกว่า ไม่ควรแก่การงานกว่า

โดยปริยายของพระองค์นี้ ก็ต้องเป็นอย่างนี้ว่า โลกหน้ามีอยู่ เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นมีอยู่ ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วมีอยู่"

"ท่านกัสสปะกล่าวอย่างนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้น ในปริยายนี้ ข้าก็ยังคงมีความเห็นว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี"

"ก็ปริยายซึ่งเป็นเหตุให้พระองค์ยังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ มีอยู่หรือ"

"มีอยู่ ท่านกัสสปะ"

อุปมาเสียงจากสังข์

“เปรียบเหมือนอะไร พระองค์”

“ดูก่อนท่านกัสสปะ บุรุษของข้าจับโจรผู้ประพฤติชั่ว
หายาบมาแสดงแก่ข้าว่า “โจรผู้นี้ประพฤติชั่วหายาบต่อ
พระองค์ พระองค์ทรงปรารถนาจะลงโทษเขาอย่างไร ขอให้
ตรัสบอกโทษนั้นเถิด”

ข้าบอกบุรุษพวกนั้นอย่างนี้ว่า “ถ้าเช่นนั้น พวกท่านจง
ปลงชีวิตชายนี้ อย่าให้ผิวหนัง เนื้อ เอ็น กระดูก และเยื่อใน

กระดุกชอกช้า บางทีจะได้เห็นชีวิตของชายนี้ออกมาบ้าง”

บุรุษพวกนั้นรับคำของช้าแล้ว ปลงชีวิตชายนั้น ไม่ให้
ผิวหนัง เนื้อ เอ็น กระดุก และเยื่อในกระดุกชอกช้า

เมื่อชายนั้นเริ่มจะตาย ช้าสั่งบุรุษพวกนั้นว่า “พวกท่านจง
ปลกชายนี้ให้นอนหงาย บางทีจะได้เห็นชีวิตของเขาออกมา
บ้าง”

บุรุษพวกนั้นปลกชายนั้นให้นอนหงาย พวกเราไม่ได้เห็น
ชีวิตของเขาออกมาเลย

ช้าจึงสั่งบุรุษพวกนั้นว่า “ถ้าเช่นนั้น พวกท่านจงปลกชาย
นี้ให้นอนคว่ำลง ปลกให้นอนตะแคงข้างหนึ่ง ปลกให้นอน
ตะแคงอีกข้างหนึ่ง พยายามให้ยืนขึ้น จับเอาศีรษะลง ทับด้วย
ฝ่ามือ ด้วยก้อนดิน ด้วยท่อนไม้ ด้วยอาวุธ ลากมาข้างนี้
ลากไปข้างโน้น ลากไป ๆ มา ๆ บางทีจะได้เห็นชีวิตของชาย
นั้นออกมาบ้าง” พวกเราไม่ได้เห็นชีวิตของเขาออกมาเลย

ตาของเขาก็ดวงนั้นแหละ รูปร่างนั้น แต่เขาเห็นรูปด้วย
ตาไม่ได้

หูก็อันนั้นแหละ เสียงก็อันนั้น แต่เขาได้ยินเสียงด้วยหู
ไม่ได้

จมูกก็อันนั้นแหละ กลิ่นก็อันนั้น แต่เขาได้กลิ่นด้วยจมูก
ไม่ได้

ลื่นก็อันนั้นแหละ รสก็อันนั้น แต่เขารู้รสด้วยลิ้นไม่ได้

กายก็อันนั้นแหละ สัมผัสก็อันนั้น แต่เขารู้สัมผัสด้วยกายไม่ได้

นี่เป็นเหตุให้ข้ายังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี"

"ถ้าเช่นนั้น อาตมาจะยกอุปมาถวายพระองค์ บุคคลบางพวกย่อมทราบเนื้อความของคำพูดด้วยอุปมา

เรื่องเคยมีมาแล้ว คนเป่าสังข์คนหนึ่งถือเอาสังข์ไปยังชนบทเล็ก ๆ เขาเข้าไปยังบ้านแห่งหนึ่ง ยืนอยู่กลางบ้าน เป่าสังข์ขึ้น ๓ ครั้ง แล้ววางสังข์ไว้ที่พื้น แล้วนั่ง

พวกคนในบ้านนั้นได้เกิดความตื่นเต็นว่า นั่นเสียงใครหนอ ช่างเป็นที่น่าพอใจถึงเพียงนี้ เป็นที่เพลิดเพลินถึงเพียงนี้ ช่างจับจิตถึงเพียงนี้ ช่างไพเราะถึงเพียงนี้"

พวกเขาต่างมาล้อมถามคนเป่าสังข์นั้นว่า

"พ่อ นั่นเสียงของใครช่างเป็นที่น่าพอใจถึงเพียงนี้ เป็นที่ตั้งแห่งความเพลิดเพลินถึงเพียงนี้ ช่างจับจิตถึงเพียงนี้ ช่างไพเราะถึงเพียงนี้"

คนเป่าสังข์ตอบว่า

"ท่านทั้งหลาย นั่นคือสังข์"

พวกเขาจับสังข์นั้นหงายขึ้น แล้วบอกว่า

"พุทชิพอสังข์ พุทชิพอสังข์"

สังข์นั้นไม่ได้ออกเสียง

พวกเขาจับสังข์นั้นให้คว่ำลง จับให้ตะแคงข้างหนึ่ง จับให้ตะแคงอีกข้างหนึ่ง ชูให้สูง วางให้ต่ำ เคาะด้วยฝ่ามือ ด้วยก้อนดิน ด้วยท่อนไม้ ด้วยศัตรุา ลากมาข้างนี้ ลากไปข้างโน้น ลากไป ๆ มา ๆ แล้วบอกว่า

"พุทชิพอสังข์ พุทชิพอสังข์"

สังข์นั้นไม่ได้ออกเสียง

ลำดับนั้น คนเป่าสังข์ได้มีความคิดว่า พวกคนในหมู่บ้านเหล่านี้ ช่างโง่เหลือเกิน แสวงหาเสียงสังข์โดยไม่ถูกทางได้
อย่างใดกัน"

เมื่อคนพวกนั้นกำลังมองดูอยู่ เขาจึงหยิบสังข์ขึ้นมาเป่า ๓ ครั้ง แล้วถือเอาสังข์นั้นไป คนพวกนั้นได้พูดกันว่า

"ท่านทั้งหลาย นัยว่าเมื่อใดสังข์นี้ประกอไปด้วยคน ความพยายาม และลม เมื่อนั้นสังข์นี้จึงจะออกเสียง แต่ว่าเมื่อใดสังข์นี้ไม่ประกอไปด้วยคน ความพยายาม และลม เมื่อนั้นสังข์นี้ไม่ออกเสียง"

เมื่อท่านพระกุมารกัสสปะเล่าจบ ได้กล่าวต่อไปว่า

“ฉันทันเหมือนกัน พระองค์

เมื่อใดกายนี้ประกอบด้วยอายุ ใ่อุ่น และวิญญาณ
เมื่อนั้น กายนี้ก้าวไปได้ ถอยกลับได้ ยืนได้ นั่งได้ นอนได้
เห็นรูปด้วยนัยน์ตาได้ ฟังเสียงด้วยหูได้ ดมกลิ่นด้วยจมูกได้
ลิ้มรสด้วยลิ้นได้ ถูกต้องสัมผัสด้วยกายได้ รู้ธรรมารมณ์ด้วย
ใจได้

แต่ว่าเมื่อใดกายนี้ไม่ประกอบด้วยอายุ ใ่อุ่น และ
วิญญาณ เมื่อนั้นกายนี้ก้าวไปไม่ได้ ถอยกลับไม่ได้ ยืนไม่ได้
นั่งไม่ได้ นอนไม่ได้ เห็นรูปด้วยนัยน์ตาไม่ได้ ฟังเสียงด้วยหู
ไม่ได้ ดมกลิ่นด้วยจมูกไม่ได้ ลิ้มรสด้วยลิ้นไม่ได้ ถูกต้อง
สัมผัสด้วยกายไม่ได้ รู้ธรรมารมณ์ด้วยใจไม่ได้

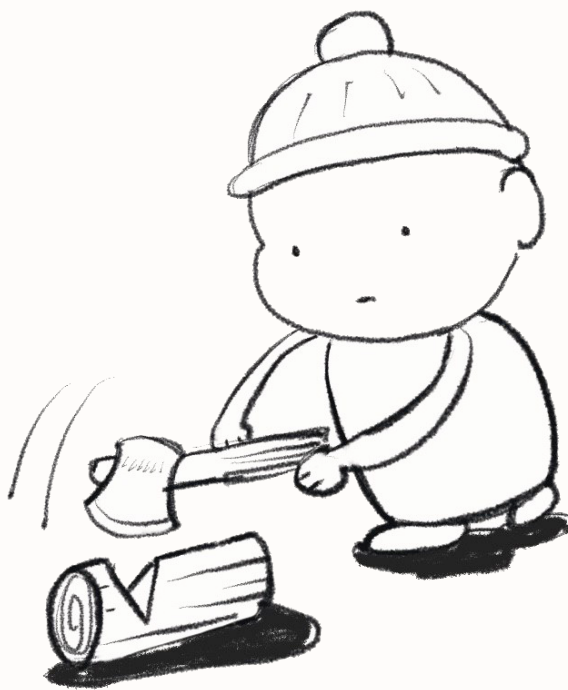
โดยปริยายของพระองค์นี้ ต้องเป็นอย่างนี้ว่า แม้เพราะ
เหตุนี้ โลกหน้ามีอยู่ เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นมีอยู่ ผลวิบาก
ของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วมีอยู่”

“ท่านกัสสปะกล่าวอย่างนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้นในปริยายนี้
ข้าก็ยังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์
ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ก็เหตุให้พระองค์ยังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้ มีอยู่หรือ”

“มีอยู่ ท่านกัสสปะ”

อุปมาเด็กก่อไฟ

“เปรียบเหมือนอะไร พระองค์”

“ดูก่อนท่านกัสสปะ บุรุษของข้าในที่นี่จับโจรผู้ประพฤติชั่วหยาบมาแสดงแก่ข้าว่า “โจรผู้นี้ประพฤติชั่วหยาบต่อพระองค์ พระองค์ทรงปรารถนาจะลงโทษโจรผู้นี้อย่างไร ขอได้ตรัสบอกโทษนั้นเถิด”

ข้าได้บอกบุรุษพวกนั้นอย่างนี้ว่า “พวกท่านจงเชือดผิวหนังของชายนี้ บางทีจะได้เห็นชีวิตของชายนั้นบ้าง”

พวกเขาเชือดผิวหนังของชายนั้น พวกเราไม่ได้เห็นชีวิต
ของเขาเลย

ข้าจึงบอกว่า “ถ้าเช่นนั้นพวกท่านจงเชือดหนัง ฉีกเนื้อ
ตัดเอ็น ตัดกระดูก ตัดเยื่อในกระดูกของชายนี้ บางทีจะได้
เห็นชีวิตของชายนั้นบ้าง”

พวกเขาเชือดหนัง ฉีกเนื้อ ตัดเอ็น ตัดกระดูก ตัดเยื่อ
ในกระดูกของชายนั้น พวกเราไม่ได้เห็นชีวิตของเขาเลย

ด้วยปริยายนี้ เป็นเหตุให้ข้ายังคงมีความเห็นอยู่อย่างนี้
ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของ
กรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี”

“ถ้าเช่นนั้น อาตมาจะยกอุปมาถวายพระองค์ บุคคลบาง
พวกย่อมทราบเนื้อความของคำพูดด้วยอุปมา

เรื่องเคยมีมาแล้ว ชฎิลบำเรอไฟผู้หนึ่งอาศัยอยู่ในกุฏิที่
มุงด้วยใบไม้ที่ชายป่า ครั้งนั้น หมูเถียนหนึ่งมาพักอยู่ใกล้
อาศรมของชฎิลนั้นคืนหนึ่ง แล้วจากไป

ชฎิลผู้บำเรอไฟนั้นมีความคิดขึ้นว่า

“ถ้ายังงี้ เราควรจะเข้าไปในที่ที่หมูเถียนนั้นพัก บางที
จะได้เครื่องอุปการณ์อะไรในที่นั้นบ้าง”

ชฎิลนั้นลุกขึ้นแต่เช้า เข้าไปยังที่ที่หมู่เกวียนนั้นพัก ได้เห็นเด็กอ่อนที่เขาทิ้งไว้ที่หมู่เกวียนนั้น เมื่อเห็นแล้ว เกิดความคิดขึ้นว่า

"เมื่อเราพบเห็นอยู่ จะปล่อยให้มนุษย์ตายเสียนั้น ไม่สมควรแก่เราเลย ถ้ายังงั้นเราควรจะนำทารกนี้ไปยังอาศรมแล้วเลี้ยงดูให้เติบโตขึ้น"

ชฎิลนำทารกนั้นไปยังอาศรม แล้วเลี้ยงดูให้เติบโตขึ้น เมื่อทารกนั้นอายุย่างเข้า ๑๐ ปี หรือ ๑๒ ปี ชฎิลมีกิจบางอย่างในชนบท เขาได้บอกทารกนั้นว่า

"พ่อ เราปรารถนาจะไปยังชนบท เจ้าจงบำเรอไฟ อย่าให้ไฟของเจ้าดับ ถ้าไฟของเจ้าดับ นี้มิด นี้อิ่น นี้อีสไฟ เจ้าจงก่อไฟ แล้วบำเรอไฟเถิด"

เขาสั่งทารกนั้นอย่างนี้แล้ว ได้ไปยังชนบท

ทารกนั้นมัวเล่นเสีย ไฟดับแล้ว นึกขึ้นได้ว่าบิดาได้บอกตนไว้อย่างนี้ว่า เจ้าจงบำเรอไฟ อย่าให้ไฟของเจ้าดับ ถ้าไฟของเจ้าดับ นี้มิด นี้อิ่น นี้อีสไฟ จงก่อไฟแล้วบำเรอไฟเถิด

ทารกคิดว่า "ถ้ายังงั้น เราควรจะทำไฟแล้วบำเรอไฟ"

ทารกนั้นเอามีดตากไม้สีกไฟด้วยเข้าใจว่า บางทีจะพบไฟบ้าง เขาไม่พบไฟเลย จึงผ่าไม้สีกไฟออกเป็น ๒ ซีก แล้วผ่า

ออกเป็น ๓ ชิก ๔ ชิก ๕ ชิก ๑๐ ชิก ๒๐ ชิก แล้วเรียกให้
เป็นชั้นเล็ก ๆ ครั้นแล้ว จึงโหลกลงในครก ครั้นโหลกลงแล้วจึง
โปรยในที่ที่มีลมมาก ด้วยเข้าใจว่าบางที่จะพบไฟบ้าง เขาไม่
พบไฟเลย

เมื่อชฎิลทำกิจในชนบทเสร็จแล้ว จึงกลับมายังอาศรม
ของตน แล้วได้กล่าวกะทารกนั้นว่า

"พ่อ ไฟของเจ้าดับเสียแล้วหรือ"

ทารกนั้นตอบว่า

"ข้าแต่คุณพ่อ ขอประทานโทษเถิด ผมมัวเล่นเสีย ไฟจึง
ดับ ผมนึกขึ้นได้ว่าพ่อได้บอกไว้อย่างนี้ว่า เจ้าจงบำเรอไฟ
อย่าให้ไฟของเจ้าดับ ถ้าไฟดับ นี่มิด นี่พิน นี่ไม้สีไฟ เจ้าจง
ก่อไฟแล้วบำเรอไฟ

ผมจึงเอามีดตากไม้สีไฟ ด้วยเข้าใจว่าบางที่จะพบไฟบ้าง
ผมไม่ได้พบไฟเลย จึงผ่าไม้สีไฟออกเป็น ๒ ชิก แล้วผ่าออกเป็น
เป็น ๓ ชิก ๔ ชิก ๕ ชิก ๑๐ ชิก ๒๐ ชิก แล้วเรียกให้เป็น
ชั้นเล็ก ๆ แล้วโหลกลงในครก เมื่อโหลกลงแล้ว เอาโปรยในที่ที่มี
ลมมากด้วยเข้าใจว่าบางที่จะพบไฟบ้าง ผมไม่พบไฟเลย"

ลำดับนั้น ชฎิลนั้นได้มีความคิดว่า

"ทารกนี้ช่างโง่เหลือเกิน ไม่เฉียบแหลม จะหาไฟโดยไม่ถูกทางได้อย่างไรกัน"

เมื่อทารกนั้นกำลังมองดูอยู่ ชฎิลนั้นหยิบไม้สีไฟมาสีให้เกิดไฟ แล้วได้บอกทารกนั้นว่า

“เขาติดไฟกันอย่างนี้ ไม่เหมือนอย่างเจ้า ซึ่งยังเขลา ไม่เฉียบแหลม แสวงหาไฟโดยไม่ถูกทาง”

เมื่อท่านพระกุมารกัสสปะเล่าจบ ได้กล่าวต่อไปว่า

“ดูก่อนพระองค์ พระองค์ก็ฉันนั้นเหมือนกัน ยังทรงเขลา ไม่เฉียบแหลม ทรงแสวงหาปรโลกโดยไม่ถูกทาง

ขอพระองค์จงทรงสละคตินิฏฐิอันลามกนั้นเถิด

นิฏฐินั้นอย่าได้มีแก่พระองค์เพื่อมิใช่ประโยชน์ เพื่อความทุกข์สิ้นกาลนานเลย”

“ท่านกัสสปะกล่าวอย่างนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้น ข้ายังสละคตินิฏฐิอันลามกนี้ไม่ได้ พระราชาบเสนทิโกศลก็ดี พระราชาทั้งหลายก็ดี ทรงรู้จักข้าว่าพญาปายาสีมีวาตะอย่างนี้มีนิฏฐิอย่างนี้ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี

ถ้าข้าจะสละคตินิฏฐินี้ก็จะมีผู้ว่าข้าได้ว่าพญาปายาสีช่างโง่เขลาเหลือเกิน ไม่เฉียบแหลม มีปรกติถือความเห็นที่ผิด

ข้าก็จะยึดทฤษฎีนั้นไว้เพราะความโกรธบ้าง เพราะความ
ลบหลู่บ้าง เพราะความดีเสมอบ้าง”

อุปมานายกองเกวียน ผู้โง่เขลา

“ถ้าเช่นนั้น อาตมาจะยกอุปมาถวายพระองค์ บุคคล
บางพวกย่อมทราบเนื้อความของคำพูดด้วยอุปมา”

ท่านพระกุมารกัสสปะจึงเล่าว่า

เรื่องเคยมีมาแล้ว พ่อค้าเกวียนหมู่ใหญ่ มีเกวียน
ประมาณ ๑,๐๐๐ เล่ม ได้เดินทางจากชนบทที่ตั้งอยู่ในทิศ
ตะวันออกไปยังชนบทที่ตั้งอยู่ในทิศตะวันตก ที่ที่พ่อค้า
เกวียนหมู่นั้นไป หญา ฟืน น้ำ ใบไม้สด หมดเปลืองไปโดย
รวดเร็ว

ก็ในหมู่บ้านนั้น มีนายกองเกวียน ๒ คน คนหนึ่งมี
เกวียน ๕๐๐ เล่ม อีกคนหนึ่งก็มีเกวียน ๕๐๐ เล่ม นายกอง
เกวียน ๒ คน นั้นได้ปรึกษากันว่า

"หมู่บ้านใหญ่นี้มีเกวียนประมาณ ๑,๐๐๐ เล่ม
เมื่อพวกเราไปรวมกัน หญ้า ฟืน น้ำ ใบไม้สด หหมดเปลือง
ไปโดยรวดเร็ว

พวกเราควรจะแยกหมู่บ้านใหญ่นี้ออกเป็น ๒ หมู่ คือ
หมู่บ้านหนึ่งมีเกวียน ๕๐๐ เล่ม อีกหมู่บ้านหนึ่งมีเกวียน ๕๐๐ เล่ม"

พ่อค้าเกวียนเหล่านั้นแยกหมู่บ้านใหญ่นี้ออกเป็น ๒ หมู่
นายกองเกวียนคนหนึ่งบรรทุกหญ้า ฟืน และน้ำเป็นอันมาก
แล้วขับหมู่บ้านไปก่อน เมื่อขับไปได้ ๒-๓ วัน หมู่เกวียน
นั้นได้เห็นชายผิวดำ นัยน์ตาแดง ผูกสอดแลงธนู ทัดดอก
กุหลาบ มีผ้าเปียก ผมเปียก แล่นรถอั้งดงาม มีล้อเปื่อนตม
สวนทางมา จึงได้ถามขึ้นว่า

"ท่านมาจากไหน"

ชายผิวดำตอบว่า

"ข้ามาจากหมู่บ้านโน้น"

"ท่านจะไปไหน"

"ไปยังหมู่บ้านโน้น"

"หนทางกันดารข้างหน้า ฝนตกมากหรือ"

"อย่างนั้นท่าน หนทางกันดารข้างหน้าฝนตกมาก มีน้ำ
บริบูรณ์ หญา ฟีน และน้ำมีมาก พวกท่านจงทิ้งหญา ฟีน
น้ำของเก่าเสียเถิด เมื่อเกวียนเบาจากของหนักจะไปได้เร็ว
ว่วเทียมเกวียนก็ไม่ลำบาก"

ลำดับนั้น นายกองเกวียนเรียกพวกเกวียนมาบอกว่า

"ชายผู้นี้พูดว่าหนทางข้างหน้าฝนตกมาก มีน้ำบริบูรณ์
หญา ฟีน และน้ำมีมาก ให้พวกเราทิ้งหญา ฟีน และน้ำเสีย
แล้วขับเกวียนไปด้วยเกวียนเบา"

พวกเกวียนรับคำของนายกองเกวียนแล้ว ทิ้งหญา ฟีน
น้ำ มีเกวียนเบาจากของหนัก ขับหมู่เกวียนไป

พวกเกวียนเหล่านั้นไม่เห็น หญา ฟีน หรือน้ำในที่พักหมู่
เกวียนที่ตำบลแรก แม้ในที่พักหมู่เกวียนตำบลที่สอง ที่สาม
ที่สี่ ที่ห้า ที่หก ที่เจ็ดก็ไม่ได้เห็น หญา ฟีน น้ำ ได้ถึงความ
วอดวายด้วยกันหมด มนุษย์และสัตว์ที่อยู่ในหมู่เกวียนนั้น
ยักยักกินเสียทั้งหมด เหลือแต่กระดูกเท่านั้น

เมื่อนายกองเกวียนพวกที่สองรู้สึกว่บัดนี้หมู่เกวียน
แรกนั้นออกไปนานแล้ว จึงบรรทุกหญา ฟีน และน้ำไปเป็น
อันมาก แล้วขับหมู่เกวียนไป

เมื่อขับไปได้สองสามวัน พวกเกวียนนั้นเห็นชายพิวดำ
นัยน์ตาแดง ผูกสอดแล่งธนู ทัดดอกกุ่มุท มีผ้าเปียก ผม
เปียก แล่นรถอึ่งดงามมีล้อเปื้อนตมสวนทางมา จึงได้ถาม
ขึ้นว่า

"ท่านมาจากไหน"

ชายพิวดำตอบว่า

"ข้ามาจากหมู่บ้านโน้น"

"ท่านจะไปไหน"

"ไปยังหมู่บ้านโน้น"

"หนทางกันดารข้างหน้าฝนตกมากหรือ"

"อย่างนั้นท่าน หนทางกันดารข้างหน้าฝนตกมาก มีน้ำ
บริบูรณ์ หญา ฟืน และน้ำมีมาก พวกท่านจงทิ้งหญา ฟืน
น้ำของเก่าเสียเถิด เกวียนเบาจากของหนักจะไปได้เร็ว
รวเทียมเกวียนก็ไม่ลำบาก"

ลำดับนั้น นายกองเกวียนเรียกพวกเกวียนมาบอกว่า

"ชายผู้นี้พูดว่าหนทางข้างหน้า ฝนตกมาก มีน้ำบริบูรณ์
ทิ้งหญา ฟืน และน้ำมีมาก ให้พวกเราทิ้งหญา ฟืน น้ำของเก่า
เสีย

ชายนี้ไม่ใช่มิตร ไม่ใช่ญาติสาโลหิตของพวกเรา พวกเราจะเชื่อชายนี้ได้อย่างไร

ท่านทั้งหลายไม่พึงทิ้งหญ้า ฟืน น้ำ จงขับเกวียนไปพร้อมทั้งสิ่งของที่นำมา พวกเราจะไม่ทิ้งของของพวกเรา"

พวกเกวียนรับคำนายกองเกวียนนั้นแล้ว ขับเกวียนไปพร้อมทั้งสิ่งของที่ได้นำมา

พวกเกวียนเหล่านั้นไม่ได้เห็นหญ้า ฟืน หรือน้ำในที่พักเกวียนที่ตำบลแรก แม้ในที่พักเกวียนที่ตำบลที่สอง ที่สาม ที่สี่ ที่ห้า ที่หก ที่เจ็ด ก็ไม่ได้เห็นหญ้า ฟืน หรือน้ำ ได้เห็นแต่หมู่เกวียนที่ถึงความอดวายเป็นเท่านั้น เห็นแต่กระดูกของมนุษย์และสัตว์ที่อยู่ในหมู่เกวียนนั้น พวกนั้นถูกยักษ์กินแล้ว

ลำดับนั้น นายกองเกวียนเรียกพวกเกวียนมาบอกว่า

"นี่คือหมู่เกวียนแรกนั้น ได้ถึงแก่ความอดวายแล้ว เพราะนายกองเกวียนนั้นเป็นคนโง่เขลา

ถ้าอย่างนั้น ในหมู่เกวียนของพวกเรา สิ่งของชนิดใดมีสาระน้อย จงทิ้งเสียในที่นี้ สิ่งของชนิดใดมีสาระมาก จงขนเอาไปเถิด"

พวกเกวียนพวกนั้นรับคำนายกองเกวียนแล้ว ทิ้งสิ่งของที่มีสาระน้อยในเกวียนของตน ขนเอาไปแต่สิ่งของมีสาระมาก

จากเกวียนหมูนั่น ข้ามทางกันดารไปได้โดยสวัสดิ์ ทั้งนี้
เพราะนายกองเกวียนนั้นเป็นคนฉลาด

เมื่อท่านพระกุมารกัสสปะเล่าจบ ได้กล่าวต่อไปว่า

“พระองค์ก็ฉันนั้นเหมือนกัน ยังทรงเขลา ไม่เฉียบแหลม
ทรงแสวงหาปรโลกโดยไม่ถูกทาง จะถึงความวอดวายเหมือน
นายกองเกวียนนั้น

ชนเหล่าใดสำคัญทิวฐิของพระองค์ว่าเป็นสิ่งที่ควรฟัง
ควรเชื่อถือ แม้ชนเหล่านั้นก็จะถึงความวอดวายเหมือนพ่อค้า
เกวียนพวกนั้น

ขอพระองค์จงทรงสละคืนทิวฐินั้นเสียเถิด

ทิวฐิอันลามกนั้นอย่าได้มีแก่พระองค์เพื่อมิใช่ประโยชน์
เพื่อความทุกข์สิ้นกาลนานเลย”

“ท่านกัสสปะกล่าวอย่างนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้นข้าก็ยังสละ
คืนทิวฐิอันนี้เสียไม่ได้ พระราชาปเสนทิโกศลก็ดี พระราชา
ทั้งหลายก็ดี ทรงรู้จักข้าว่าพญาปายาสีมีวาตะอย่างนี้ มีทิวฐิ
อย่างนี้ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบาก
ของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี

ถ้าข้าจะสละคืนทิวฐินี้ ก็จะมีผู้ว่าข้าได้ว่าพญาปายาสีช่าง
โง่เขลาเหลือเกิน ไม่เฉียบแหลม มีปรกติถือความเห็นที่ผิด

ข้าจะยึดทฤษฎีนั้นไว้เพราะความโกรธบ้าง เพราะความ
ลบหลู่บ้าง เพราะความดีเสมอบ้าง”

อุปมาบุรุษทูนหัวอุจจาระ

“ถ้าเช่นนั้น อาตมาจะยกอุปมาถวายพระองค์ บุคคลบาง
พวกย่อมทราบเนื้อความของคำพูดด้วยอุปมา”

ท่านพระกุมารกัสสปะจึงเล่าว่า

เรื่องเคยมีมาแล้ว ชายเลี้ยงหมูคนหนึ่งได้ออกจากบ้าน
ของตนไปยังบ้านอื่น ได้เห็นอุจจาระแห่งเป็นอันมากที่เขาทิ้ง
ไว้ในบ้าน เขาได้มีความคิดขึ้นว่า

"อุจจาระแห่งจำนวนมากที่เขาทิ้งไว้นี้เป็นอาหารของหมู่เรา ถ้ายังไงเราควรขนอุจจาระแห่งไปจากที่นี่"

เขาบุฟ่าหมลง แล้วโกยเอาอุจจาระแห่งเป็นอันมากผูกให้เป็นห่อทูนศีรษะเดินไป ในระหว่างทาง เขาถูกฝนใหญ่ เขาเปราะเปื้อนไปด้วยอุจจาระตลอดถึงปลายเล็บ เดินทูนห่ออุจจาระซึ่งล้นไหลไปแล้ว

พวกคนเห็นเขาแล้วได้พูดอย่างนี้ว่า

"ท่านเป็นบ้าหรือเปล่า หรือท่านเสียจริต ไฉนท่านจึงเปราะเปื้อนไปด้วยอุจจาระตลอดถึงปลายเล็บ จะนำเอาห่ออุจจาระซึ่งล้นไหลอยู่ไปทำไม"

ชายนั้นตอบว่า

"พวกท่านนั้นแหละเป็นบ้า พวกท่านเสียจริต ความจริงสิ่งนี้เป็นอาหารของหมู่เรา"

เมื่อท่านพระกุมารกัสสปะเล่าจบ ได้กล่าวต่อไปว่า

"พระองค์ก็ฉันทันเหมือนกัน น่าจะปรากฏเหมือนชายผู้ทูนห่ออุจจาระ

ขอพระองค์จงสละคตินิฏฐิอันลามกนั้นเสียเถิด

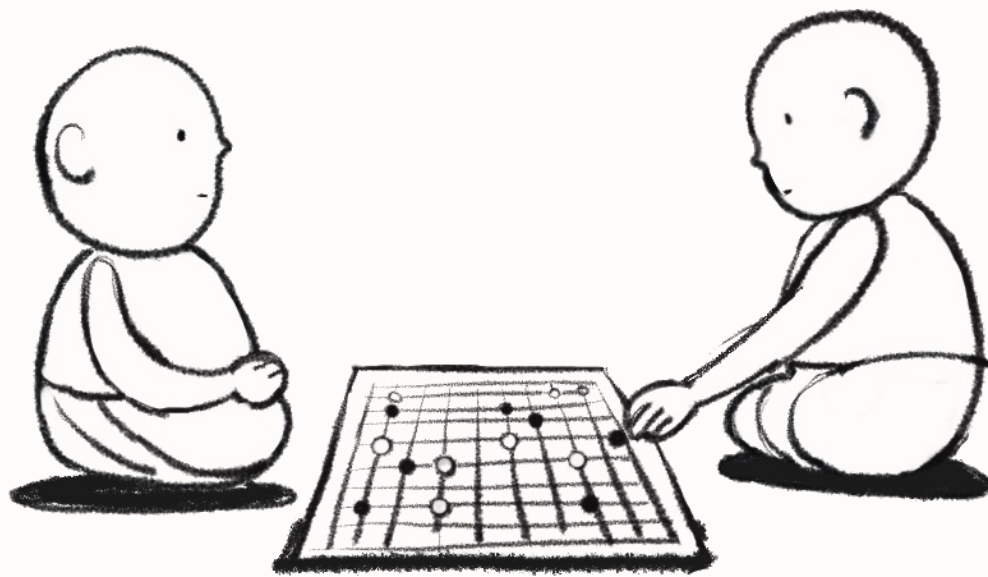
นิฏฐิอันลามกนั้นอย่าได้มีแก่พระองค์เพื่อมิใช่ประโยชน์เพื่อความทุกข์สิ้นกาลนานเลย"

“ท่านก็สสปะกล่าวอย่างนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้น ข้าก็ยังสละ
คตินทิฏฐิอันนี้เสียไม่ได้ พระราชาปเสนทิโกศลก็ดี พระราชา
ทั้งหลายก็ดี ทรงรู้จักข้าว่าพญาปายาสี มีวาตะอย่างนี้ มีทิฏฐิ
อย่างนี้ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบาก
ของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี

ถ้าข้าจะสละคตินทิฏฐินี้ ก็จะมีผู้ว่าข้าได้ว่าพญาปายาสีช่าง
โง่เขลาเหลือเกิน ไม่เฉียบแหลม มีปรกติถือความเห็นที่ผิด

ข้าจะยึดทิฏฐินั้นไว้เพราะความโกรธบ้าง เพราะความ
ลบหลู่บ้าง เพราะความตีเสมอบ้าง”

อุปมานักเลงสกากลืน ลูกสกาอาบยาพิษ

“ถ้าเช่นนั้น อาตมาจะยกอุปมาถวายพระองค์ บุคคลบาง
พวกย่อมทราบเนื้อความของคำพูดด้วยอุปมา”

ท่านพระกุมารกัสสปะจึงเล่าว่า

เรื่องเคยมีมาแล้ว นักเลงสกาสองคนเล่นสกากัน คนหนึ่ง
กลืนเบี้ยแพ้ที่แล้ว ๆ มาเสีย นักเลงสกาคนที่สองได้เห็น
นักเลงสกานั้นกลืนกินเบี้ยแพ้ที่ผ่าน ๆ มา ได้พูดว่า

“ท่านชนะฝ่ายเดียว ท่านจงให้ลูกสกาแก้ข้า ข้าจะเช่น
บูชา”

นักเลงสกาคนแรกรับคำแล้ว จึงมอบลูกสกาให้นักเลง
สกาคนที่สอง

นักเลงสกาคนที่สองเอายาพิษทาลูกสกา แล้วพูดกับ
นักเลงสกาคนที่หนึ่งว่า

“มาเถิดเพื่อน เรามาเล่นสากัน”

นักเลงสกาคนที่หนึ่งรับค่านักเลงสกาคนที่สองแล้ว
เล่นสากันเป็นครั้งที่สอง

แม้ในครั้งที่สอง นักเลงสกาคนที่หนึ่งก็กลืนเบี้ยแพ้เสีย

นักเลงสกาคนที่สองได้เห็นนักเลงสกาคนที่หนึ่งกลืนเบี้ย
แพ้ ได้พูดว่า

“บุคคลกลืนลูกสกาซึ่งอาบด้วยยาพิษ มีฤทธิ์กล้า ยังไม่รู้
สึก นักเลงชั่วผู้นำสงสารกลืนยาพิษเข้าไป ความเร่าร้อนจะมี
แก่ท่าน”

เมื่อท่านพระกุมารกัสสปะเลาจบ ได้กล่าวต่อว่า

“พระองค์ก็อย่างนั้นเหมือนกัน น่าจะปรากฏเหมือน
นักเลงสกา

ขอพระองค์จงสละคืนทิวาญอันลามกนั้นเสียเถิด

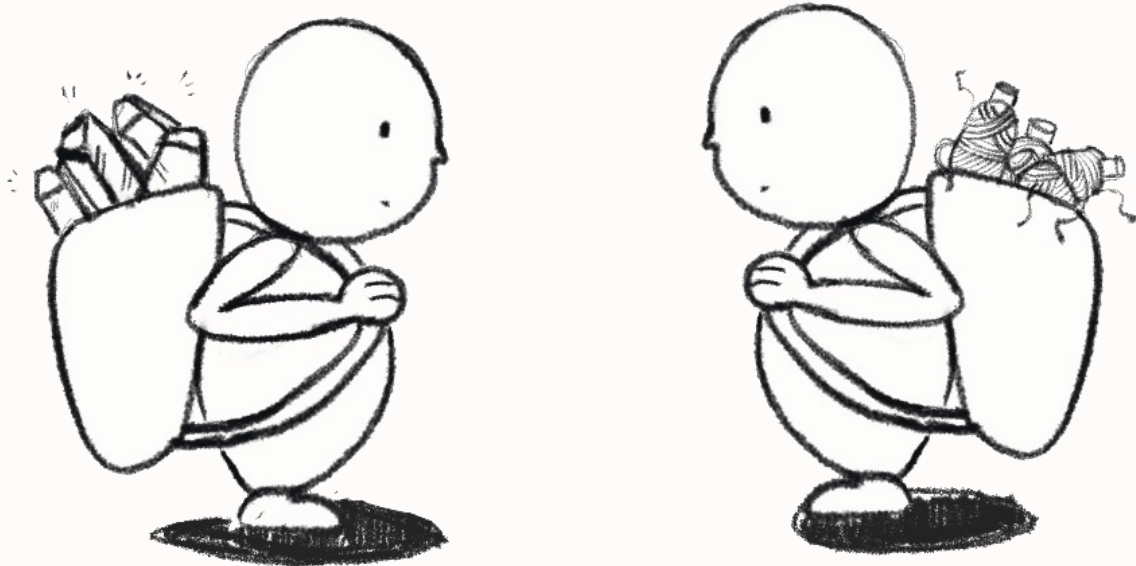
ทิวาญอันลามกนั้นอย่าได้มีแก่พระองค์เพื่อมิใช่ประโยชน์
เพื่อความทุกข์สิ้นกาลนานเลย”

“ท่านก็สสปะกล่าวอย่างนั้นก็จริง ถึงอย่างนั้นข้าก็ยังสละ
คืนทิวาญอันนี้เสียไม่ได้ พระราชาปเสนทิโกศลก็ดี พระราชา
ทั้งหลายก็ดี ทรงรู้จักข้าว่าพญาปายาสิมิว่าทะอย่างนี้ มีทิวาญ
อย่างนี้ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบาก
ของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี

ถ้าข้าจะสละคืนทิวาญนี้ ก็จะมีผู้ว่าข้าได้ว่าพญาปายาสีช่าง
โง่เขลาเหลือเกิน ไม่เฉียบแหลม มีปรกติถือความเห็นที่ผิด

ข้าจะยึดทิวาญนั้นไว้เพราะความโกรธบ้าง เพราะความ
ลบหลู่บ้าง เพราะความตีเสมอบ้าง”

อุปมาสหาย ๒ คน แสวงหาทรัพย์

“ถ้าเช่นนั้น อาตมาจะยกอุปมาถวายพระองค์ บุคคลบาง
พวกย่อมทราบเนื้อความของคำพูดด้วยอุปมา”

ท่านพระกุมารกัสสปะจึงเล่าว่า

เรื่องเคยมีมาแล้ว หมู่บ้านแห่งหนึ่งได้ตั้งขึ้น ครั้งนั้น
ชายผู้หนึ่งเรียกเพื่อนมาบอกว่า

“มาไปกันเถิดเพื่อน เราจะเข้าไปยังหมู่บ้านนั้น บางทีจะ
ได้ทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่งในหมู่บ้านนั้นบ้าง”

สหายคนที่สองรับคำของเพื่อนแล้ว เข้าไปยังหมู่บ้าน
ถึงถนนในบ้านแห่งหนึ่ง ได้เห็นเปลือกป่านที่เขาทิ้งไว้
มากมายที่ตำบลบ้านนั้น

ชายคนที่หนึ่งได้บอกเพื่อนว่า

“สหาย นี่เปลือกป่านเขาทิ้งไว้มากมาย ถ้าเช่นนั้น ท่านจง
ผูกเอาเปลือกป่านไปมัดหนึ่ง และฉันจะผูกเอาเปลือกป่านไป
มัดหนึ่ง เราทั้งสองจะถือเอามัดเปลือกป่านไป”

สหายคนที่สองรับคำเพื่อนแล้ว ผูกเอาเปลือกป่านไปมัด
หนึ่ง ชายทั้งสองนั้นถือเอามัดเปลือกป่านไปคนละมัด

ชายทั้งสองนั้นถือเอามัดเปลือกป่านเข้าไปยังถนนในบ้าน
อีกแห่งหนึ่ง ได้เห็นด้ายป่านที่เขาทิ้งไว้มากมายในตำบลบ้าน
นั้น

ชายคนที่หนึ่งจึงบอกเพื่อนว่า

“เราจะต้องการเปลือกป่านเพื่อประโยชน์อะไร นี่ด้ายป่าน
ที่เขาทิ้งไว้มากมาย ถ้าเช่นนั้น ท่านจงทิ้งมัดเปลือกป่านเสีย
เถิด และฉันก็จะทิ้งมัดเปลือกป่านเสีย เราทั้งสองจะถือเอา
มัดด้ายป่านไป”

เพื่อนคนที่สองตอบว่า

"มัดเปลือกป่านนี้เราเอามาไถแล้ว ทั้งมัดไว้ดีแล้วด้วย
เราไม่เอาละ ขอท่านจงทราบเถิด"

ลำดับนั้น ชายคนที่หนึ่งทั้งมัดเปลือกป่านเสีย แล้วถือเอา
มัดด้ายป่านไป

ชายทั้งสองนั้นเข้าไปยังถนนในบ้านอีกแห่งหนึ่ง ได้เห็น
ผ้าป่านที่เขาทิ้งไว้มากมายที่ตำบลบ้านนั้น

ชายคนที่หนึ่งบอกเพื่อนว่า

"เราจะต้องการเปลือกป่านหรือด้ายป่านเพื่อประโยชน์
อะไร นี่ผ้าป่านที่เขาทิ้งไว้มากมาย ถ้าเช่นนั้น ท่านจงทั้งมัด
เปลือกป่านเสียเถิด และฉันก็จะทั้งมัดด้ายป่านเสีย เราทั้ง
สองจะถือเอามัดผ้าป่านไป"

เพื่อนคนที่สองตอบว่า

"มัดเปลือกป่านนี้เราเอามาไถแล้ว ทั้งมัดไว้ดีแล้วด้วย
เราไม่เอาละ ขอท่านจงทราบเถิด"

ชายคนที่หนึ่งทั้งมัดด้ายป่าน แล้วถือมัดผ้าป่านไป

ชายทั้งสองนั้นเข้าไปยังถนนในบ้านอีกแห่งหนึ่ง ได้เห็น
เปลือกไม้ไผ่ ได้เห็นด้ายเปลือกไม้ไผ่ ได้เห็นผ้าเปลือก
ไม้ไผ่ ได้เห็นลูกฝ้าย ได้เห็นด้ายฝ้าย ได้เห็นผ้าฝ้าย ได้

เห็นเหล็ก ได้เห็นโลหะ ได้เห็นดีบุก ได้เห็นสำริด ได้เห็นเงิน
ได้เห็นทอง ที่เขาทิ้งไว้มากมายในถนนในบ้านนั้น

ชายคนที่หนึ่งจึงบอกเพื่อนว่า

“เราจะต้องการประโยชน์อะไรกับเปลือกป่านหรือด้าย
ป่าน หรือผ้าป่าน หรือเปลือกไม้ໂໝะ หรือด้ายเปลือกไม้
ໂໝะ หรือผ้าเปลือกไม้ໂໝะ หรือลูกฝ้าย หรือด้ายฝ้าย หรือ
ผ้าฝ้าย หรือเหล็ก หรือโลหะ หรือดีบุก หรือสำริด หรือเงิน

นี่ทองที่เขาทิ้งไว้มากมาย ท่านจงทิ้งมัดเปลือกป่านเสีย
เถิด และฉันก็จะทิ้งห่อเงินเสีย เราทั้งสองจะถือเอาห่อทอง
ไป”

เพื่อนคนที่สองตอบว่า

“มัดเปลือกป่านนี้เราเอามาไกลแล้ว ทิ้งมัดไว้ดีแล้วด้วย
เราไม่เอาละ ขอท่านจงทราบเถิด”

ลำดับนั้น เพื่อนนั้นทิ้งห่อเงิน ถือเอาห่อทองไป

ชายทั้งสองนั้นเข้าไปยังบ้านของตน

ในเขาทั้งสองนั้น ชายผู้ถือเอามัดเปลือกป่านไป มารดา
บิดา บุตร ภริยา มิตร อำมาตย์ ไม่ได้พากันยินดี และเขาไม่
ได้รับความสุขโสมนัสที่เกิดจากการได้เปลือกป่านนั้นมา

ส่วนชายที่ถือเอาห่อทองไปนั้น มารดา บิดา บุตร ภริยา
มิตร อำมาตย์ พากันยินดี และเขายังได้รับความสุขโสมนัส
ซึ่งเกิดจากเหตุที่ถือเอาห่อทองนั้นมา

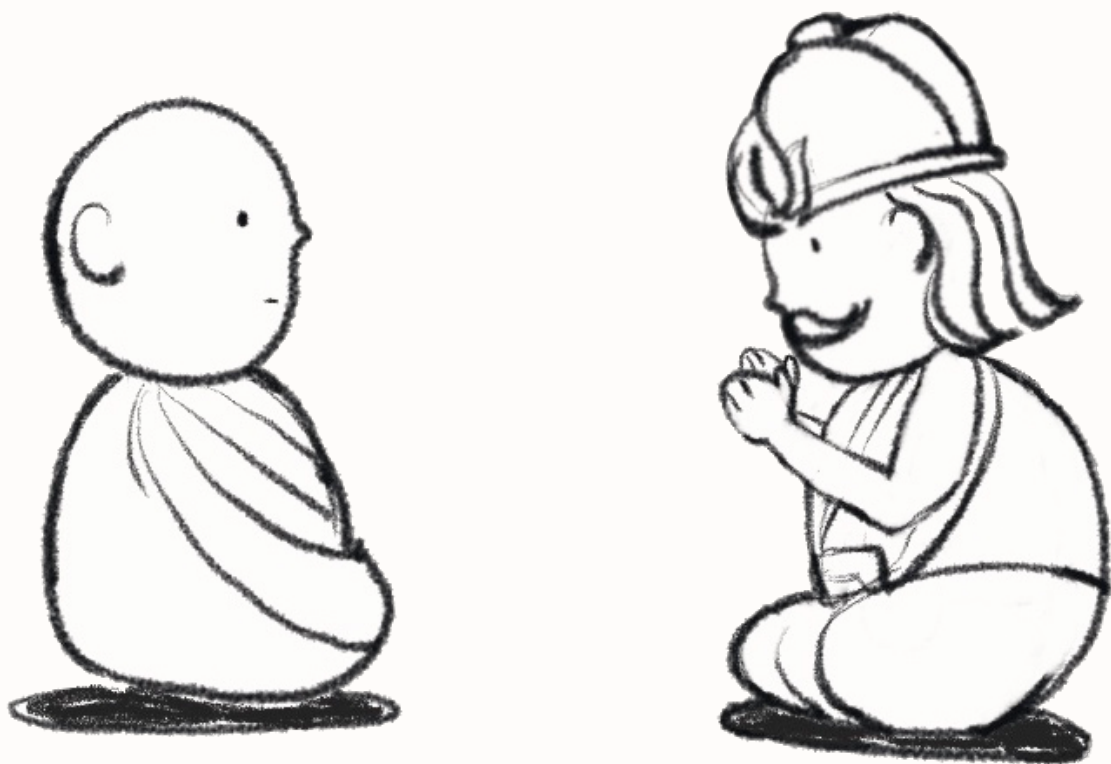
เมื่อท่านพระกุมารกัสสปะเล่างจบ ได้กล่าวต่อไปว่า

"พระองค์ก็อย่างนั้นเหมือนกัน น่าจะปรากฏเหมือนบุรุษ
ผู้ถือมัดเปลือกป่าน

ขอพระองค์จงสละคืนทิวาฐิอันลามกนั้นเสียเถิด

ทิวาฐิอันลามกนั้น อย่าได้มีแก่พระองค์เพื่อมิใช่ประโยชน์
เพื่อความทุกข์ สิ้นกาลนานเลย"

เจ้าपायाสีประกาศตน เป็นอุบาสก

“ด้วยความอุปมาชอก่อน ๆ ของท่านกัสสปะ ข้าก็มี
ความพอใจยินดีมากแล้ว แต่ว่าข้าอยากจะฟังปฏิภาณในการ
แก้ปัญหาที่จิตรเหล่านี้ จึงพยายามโต้แย้งคัดค้านท่าน
กัสสปะอย่างนั้น

ข้าแต่ท่านกัสสปะผู้เจริญ ภาชิตของท่านแจ่มแจ้งนัก
เปรียบเหมือนบุคคลหงายของทีที่ว่า เปิดของที่ปิด บอกทาง
แก่ผู้หลงทาง หรือส่องประทีปในที่มืดด้วยคิดว่า ผู้มีจักขุ
จักเห็นรูป ดังนี้ ฉนใด ท่านกัสสปะประกาศธรรมโดยอเนก
ปริยาย ฉนนั้นเหมือนกัน

ข้าแต่ท่านกัสสปะผู้เจริญ ข้านี้ขอถึงพระผู้มีพระภาค
พระธรรม และพระสงฆ์ว่าเป็นสรณะ

ขอท่านกัสสปะจงจำข้าว่าเป็นอุบาสก ผู้ถึงสรณะตลอด
ชีวิตตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้าแต่ท่านกัสสปะผู้เจริญ ข้าปรารถนาจะบูชามหายัญญ
ขอท่านจงชี้แจงวิธีบูชายัญญอันจะเป็นประโยชน์และความสุข
แก่ชาติตลอดกาลนาน”

“ดูก่อนพระองค์ ยัญญที่ต้องฆ่าโค แพะ แกะ ไก่ สุนัข
หรือเหล่าสัตว์ต่าง ๆ ต้องได้รับความพินาศ และผู้รับทาน
เป็นผู้มีความเห็นผิด ดำริผิด เจริญผิด การงานผิด เลี้ยงชีพ
ผิด พยายามผิด ระลึกผิด ตั้งมั่นผิดเช่นนี้ ย่อมไม่มีผลใหญ่
ไม่มีอานิสงส์ใหญ่ ไม่มีความรุ่งเรืองใหญ่ ไม่แพร่หลายใหญ่

เปรียบเหมือนชาวนาถือเอาพืชและไถไปสู่ป่า เขาหว่านพืชที่หัก ที่เสีย ถูกลมและแดดแผดเผาแล้ว ไม่มีแก่น ยังไม่แห้งสนิท ลงในนาไร่ที่เลว เป็นพื้นที่ไม่ดี ไม่ได้ถางต่อและหนามให้หมด ทั้งฝนก็ไม่ได้ตกตามฤดูกาล พืชเหล่านั้นจะเจริญงอกงามไพบูลย์หรือไม่ ชาวนาจะได้รับผลอันไพบูลย์หรือไม่”

“ไม่เลย ท่านกัสสปะ”

“ฉันนั้นเหมือนกัน พระองค์

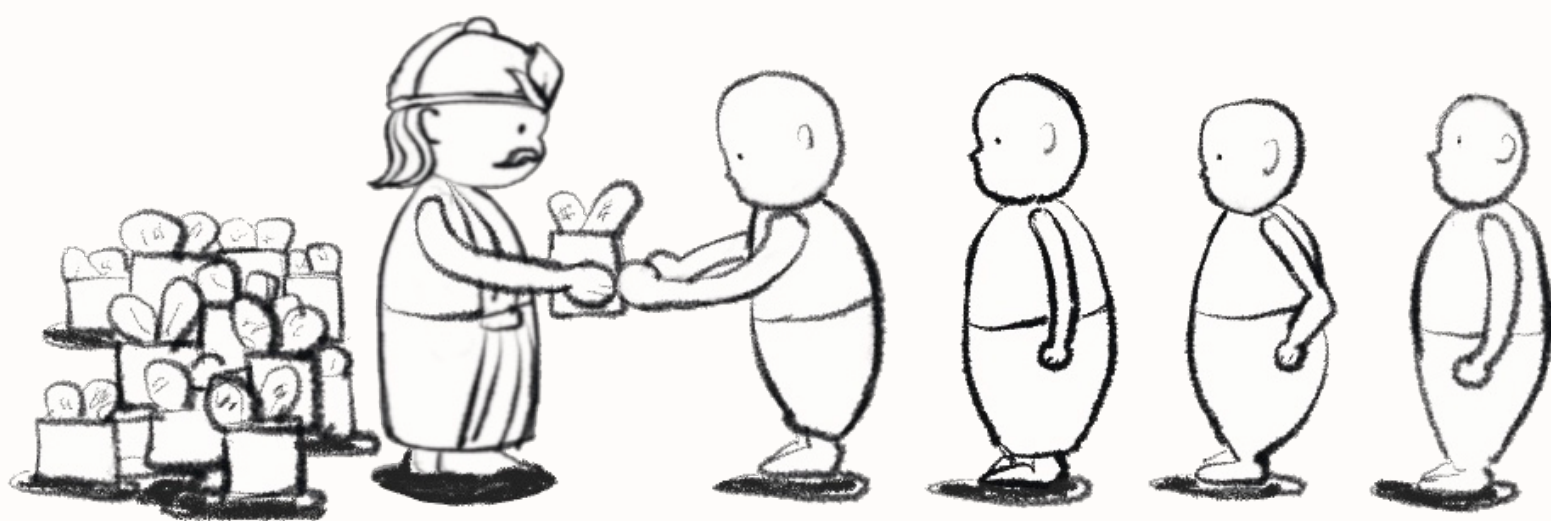
ส่วนยัญที่ไม่ต้องฆ่าโค แพะ แกะ ไก่ สุนัข พวกสัตว์ต่าง ๆ ไม่ต้องถึงความพินาศ และผู้รับทานก็เป็นผู้มีความเห็นชอบ ดำริชอบ เจรจาชอบ การงานชอบ เลี้ยงชีพชอบ พยายามชอบ ระลึกชอบ มีตั้งมั่นชอบเช่นนี้ ย่อมมีผลใหญ่ มีอานิสงส์ใหญ่ มีความรุ่งเรืองใหญ่ แพร่หลายใหญ่

เปรียบเหมือนชาวนาถือเอาพืชและไถไปสู่ป่า เขาหว่านพืชที่ไม่หักไม่เสีย ไม่ถูกลมแดดแผดเผา มีแก่น แห้งสนิท ลงในนาไร่อันดี เป็นพื้นที่ดี แ้วถางต่อและหนามหมดดีแล้ว ทั้งฝนก็ตกโดยชอบตามฤดูกาล พืชเหล่านั้นจะเจริญงอกงามไพบูลย์หรือไม่ ชาวนาจะได้รับผลอันไพบูลย์หรือไม่”

“เป็นอย่างนั้น ท่านกัสสปะ”

“ฉันนั้นเหมือนกัน พระองค์”

เจ้าปายาสีไฉ่ทาน

ลำดับนั้น เจ้าปายาสีเริ่มให้ทานแก่สมณพราหมณ์
คนกำพร้า คนเดินทาง วณิก และยากทั้งหลาย แต่ในทาน
นั้นเธอได้ให้อาหารเห็นปานนี้ คือ ปลาขี้ขาวซึ่งมีน้ำผักดอง
เป็นกับข้าว และได้ให้ผ้าเนื้อหยาบมีชายขูดเป็นปม ๆ

ชายหนุ่มชื่ออุตตระ เป็นเจ้าหน้าที่ในทานนั้น เขาให้ทาน
แล้วอุทิศอย่างนี้ว่า

"ด้วยทานนี้ ขอให้เข้าร่วมกับเจ้าปายาสีในโลกนี้เท่านั้น
อย่าได้รวมกันในโลกหน้าเลย"

เจ้าปายาสีได้ทรงสดับขำนั้นแล้ว รับสั่งให้เรียกอุตตร-
มาณพมา แล้วตรัสว่า

"พ่ออุตตระ ได้ยินว่าเธอให้ทานแล้วอุทิศอย่างนี้ทุกครั้ง
ว่า ด้วยทานนี้ ขอให้เข้าร่วมกับเจ้าปายาสีในโลกนี้เท่านั้น
อย่าได้รวมกันในโลกหน้าเลย ดังนี้หรือ"

อุตตรมาณพทูลตอบว่า

"อย่างนั้นพระองค์"

"พ่ออุตตระ ก็เพราะเหตุไรเธอให้ทานแล้วจึงอุทิศอย่าง
นั้นเล่าพวกเรตองการบุญ หวังผลแห่งทานแท้ ๆ ไม่ใช่หรือ"

"ทานของพระองค์ให้อาหารเห็นปานนี้ คือ ปลาขี้ขาว
ซึ่งมีน้ำผักดองเป็นกับข้าว พระองค์ไม่ทรงปรารถนาจะถู
กต้องแมด้วยพระบาท ไหนเลยจะทรงบริโภค

อีกอย่าง ผ้าก็เนื้อหยาบมีชายขอบเป็นปม ๆ พระองค์ไม่ทรงปรารถนาจะถูกต้องแม้ด้วยพระบาท ไหนเลยจะทรงนุ่งห่ม

พระองค์เป็นที่รักเป็นที่พอใจของพวกข้าพระพุทธเจ้า พวกข้าพระพุทธเจ้าจะชักจูงผู้ซึ่งเป็นที่รักเป็นที่พอใจด้วยสิ่งไม่เป็นที่พอใจอย่างไรได้”

“พ่ออุตตระ ถ้าอย่างนั้นเราบริโภคอาหารชนิดใด เธอจึงตั้งอาหารชนิดนั้นเป็นทาน เรานุ่งห่มผ้าชนิดใด เธอจึงตั้งผ้าชนิดนั้นเป็นทาน”

อุตตระมาณรับพระดำรัสเจ้าปายาสีแล้ว เริ่มตั้งอาหารชนิดที่เจ้าปายาสีเสวย และเริ่มตั้งผ้าชนิดที่เจ้าปายาสีทรงนุ่งห่ม

ครั้นเจ้าปายาสีสิ้นพระชนม์แล้ว เข้าถึงความเป็นสหายกับพวกเทพชั้นจาตุมหาราช ได้วิมานชื่อเสรีสกะอันว่างเปล่า

ส่วนอุตตระมาณซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในทานของเจ้าปายาสีนั้น ถึงความเป็นสหายกับพวกเทพชั้นดาวดึงส์

ก็โดยสมัยนั้น ท่านพระควัมปติเถระไปพักกลางวันยัง
เสรีสกะวิมานอันว่างเปล่าเนื่อง ๆ ปายาสีเทวบุตรเข้าไปหา
ท่านควัมปติถึงที่อยู่ แล้วไหว้ ยืนอยู่ที่ที่ควรข้างหนึ่ง

ท่านควัมปติได้กล่าวถามปายาสีเทวบุตรว่า

“ท่านเป็นใคร”

ปายาสีเทวบุตรตอบว่า

“ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าคือเจ้าปายาสี”

“ท่านเป็นผู้มีความเห็นอย่างนี้ว่า โลกหน้าไม่มี เหล่าสัตว์
ผู้ผุดเกิดขึ้นไม่มี ผลวิบากของกรรมที่สัตว์ทำดีทำชั่วไม่มี
ไม่ใช่หรือ”

“เป็นความจริงท่านผู้เจริญ แต่ว่าพระผู้เป็นเจ้ากุมาร-
กัสสปะได้ถอนข้าพเจ้าออกจากทิฏฐิอันชั่วช้านั้นแล้ว”

“ก็อุตตรมาณพซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในทานของท่านไปเกิด
ที่ไหน”

“ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อุตตรมาณพนั้น เมื่อตาย ได้อยู่รวม
กับพวกเทวดาชั้นดาวดึงส์

ส่วนข้าพเจ้าเมื่อตาย ได้อยู่รวมกับพวกเทวดาชั้น
จาตุมหาราช ได้วิมานชื่อเสรีสกะอันว่างเปล่า

ท่านควัมปติผู้เจริญ ท่านไปยังมนุษยโลกแล้ว โปรดบอก
อย่างนี้ว่า

ท่านทั้งหลายจงให้ทานโดยเคารพ จงให้ทานด้วยมือของ
ตน จงให้ทานด้วยความนอบน้อม จงอย่าให้ทานอย่างทิ้งให้

เจ้าปายาสีไม่ได้ให้ทานโดยเคารพ ไม่ได้ให้ทานด้วยมือ
ของตน ไม่ได้ให้ทานด้วยความนอบน้อม ให้ทานอย่างทิ้งให้
เมื่อสิ้นพระชนม์แล้ว ได้อยู่ร่วมกับพวกเทวดาชั้นจาตุ-
มหาราช ได้วิมานชื่อเสรีสกะอันว่างเปล่า

ส่วนอุตตรมาณพ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในทานของเจ้าปายาสี
นั้น ให้ทานโดยเคารพ ให้ทานด้วยมือของตน ให้ทานโดย
ความนอบน้อม ไม่ได้ให้ทานอย่างทิ้งให้ เมื่อตาย ได้อยู่รวม
กับพวกเทวดาชั้นดาวดึงส์”

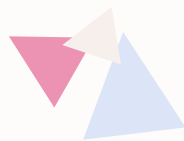

เมื่อท่านควัมปติมาสู่มนุษย์โลกแล้ว ได้บอกแก่ชนทั้ง
หลายอย่างนี้ว่า

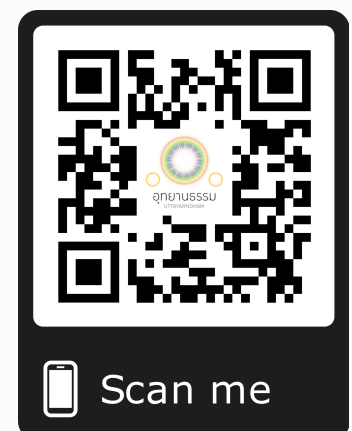
“ท่านทั้งหลายจงให้ทานโดยเคารพ จงให้ทานด้วยมือ
ของตน จงให้ทานด้วยความนอบน้อม จงอย่าให้ทานอย่าง
ทิ้งให้

เจ้าปายาสี มิได้ให้ทานโดยเคารพ มิได้ให้ทานด้วยมือ
ของตน มิได้ให้ทานด้วยความนอบน้อม ให้ทานอย่างทิ้งให้
เมื่อสิ้นพระชนม์ เข้าถึงความอยู่ร่วมกับพวกเทพชั้น
จาตุมหาราช ได้วิมานชื่อเสรีสกะอันว่างเปล่า

ส่วนอุตตรมาณพซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในทานของเจ้าปายาสี
นั้น ให้ทานโดยความเคารพ ให้ทานด้วยมือของตน ให้ทาน
ด้วยความนอบน้อม มิได้ให้ทานอย่างทิ้งให้ เมื่อตายไป
ได้อยู่ร่วมกับพวกเทพชั้นดาวดึงส์”

ปายาสีราชัญญสูตร

๖ ๑
ท้ายเล่ม

บทส่งท้าย

ขอนอบน้อมด้วยเศียรเกล้าแด่พระผู้มีพระภาคสัมมาสัมพุทธ
อังคีรสศากยมุนีเจ้าผู้ทรงพระกรุณาธิคุณอนันต์ที่ทรงเผย
พระสัทธรรมอันยอดเยี่ยมที่ทรงตรัสรู้ด้วยพระองค์เองมาโปรด
ปวงสัตว์ให้พ้นจากทุกข์ทั้งปวง

ขอนอบน้อมด้วยเศียรเกล้าแด่พระอัครสาวกผู้ทรงรวบรวม
และเผยแผ่แสงพระธรรมคำสั่งสอนขององค์พระศาสดาอย่าง
ครบถ้วนและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

คณะผู้จัดทำขอขอบคุณ และขออนุโมทนาบุญกับทุกท่านที่
ให้การสนับสนุนทุกรูปแบบในกิจกรรมหลักสูตร รวมเผยแผ่พระธรรม
ของพระผู้มีพระภาคสัมมาสัมพุทธโธในรูปแบบหนังสือ
อิเล็กทรอนิกส์นี้

ขออนุโมทนาบุญกับผู้อ่านทุกท่านที่ได้มนสิการพระธรรม
อันยอดเยี่ยมนี้เข้าสู่ดวงใจ

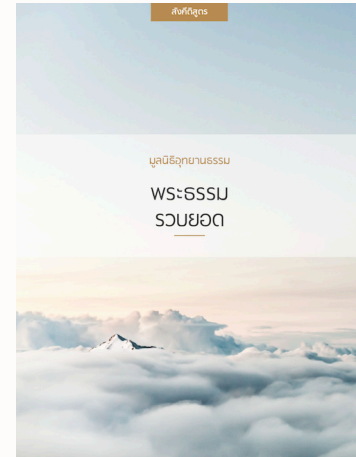
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ โดยมูลนิธิอุทยานธรรม

พระพุทธรเจ้าโปรดพระโพธิสัตว์

โสฬสปัญญา

พระธรรมรวบยอด

ยอดธรรมเพื่อการหลุดพ้น

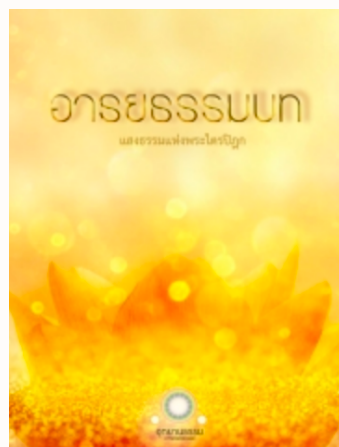
อานุภาพกรรม

ความไม่ประมาท

สุคติ สุคโต

อารยธรรมบท ชุดที่ ๑

อรหันตธรรมบท ชุดที่ ๒

มูลนิธิอุทยานธรรม

Website

www.uttayarndham.org

YouTube

@Uttayarndham

LINE@

@Uttayarndham

Soundcloud

@Uttayarndham

Application

พุทธธรรมเปลี่ยนโลก

iOS : <https://goo.gl/VNDofA>

Android : <https://goo.gl/LBgDUr>

